Nr. 2. Warszawa, dnia 28 lutego 1929 r. **Rok XII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 30 zł. **Cena egzemplarza 2 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 31 stycznia Nr. 7 Rok 1929

Poz. 56. Ustawa z dnia 12 stycznia 1929 r. w sprawie ratyfikacji tymczasowego układu handlowego między Polską a Łotwą, podpisanego w Rydze dnia 22 grudnia 1927 r.

Poz. 57. Ustawa z dnia 12 stycznia 1929 r. w sprawie ratyfikacji traktatu ekstradycyjnego między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Francuską, podpisanego w Paryżu dn. 30 grudnia 1925 r.

Poz. 58. Ustawa z dnia 12 stycznia 1929 r. w sprawie ratyfikacji podpisanego w Warszawie dnia 26 kwietnia 1928 roku protokółu dodatkowego do traktatu handlowego i nawiga-

cyjnego pomiędzy Polską a Norwegją, podpisanego w Warszawie dnia 22 grudnia 1926 r.

Poz. 59. Ustawa z dnia 12 stycznia 1929 r. w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. Nr. 90/1922 poz. 828) i ustawy z dnia 16 lipca 1924 r. w przedmiocie zmiany powyższej ustawy (Dz. U. R. P. 75/1924 poz. 740).

Poz. 60. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 1929 r. o zawieszeniu wypłaty zasiłków dla robotników rolnych i pozostałych po nich członków rodzin, na rzecz których niemieckie instytucje podejmują wypłatę rent z tytułu ubezpieczeń społecznych.

Poz. 61. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 listopada 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Robót Publicznych oraz Pracy i Opieki Społecznej o zakładach przemysłowych, działających przy pomocy siły wodnej.

Na podstawie art 16 ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) zarządza się co następuje:

§ 1. Wykaz zakładów przemysłowych zawarty w art. 16 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) uzupełniony postanowieniem § 1 ust 1 rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu, Pracy i Opieki Społecznej oraz Spraw Wewnętrznych z dnia 13 kwietnia 1928 r. (Dz. U. R P. Nr. 53, poz. 508) zmienia się w ten sposób, że skreśla się końcowe słowa: „lub działającej przy pomocy siły wodnej“. Jednocześnie do wymienionego wykazu dodaje się: „zakłady działające przy pomocy siły wodnej ponad 50 koni mechanicznych oraz bez względu na ilość koni mechanicznych, jeżeli użytkują wody płynące, używane do żeglugi i spławu tratew“.

§ 2. Zatwierdzanie projektów urządzenia zakładów przemysłowych działających przy pomocy siły wodnej do 50 koni mechanicznych włącznie, z wyjątkiem zakładów o jakiejkolwiek sile użytkujących wody płynące używane do żeglugi i spławu tratew, przekazuje się władzy przemysłowej I instancji z zastrzeżeniem przestrzegania postanowień art. 17 do 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze, na który rozciąga się moc obowiązująca rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem.

Poz. 62. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 listopada 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o zmianach w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 lipca 1924 r. wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie wykonania ustawy z dnia 30 października 1923 r. o państwowych stypendjach oraz innych formach pomocy dla młodzieży akademickiej.

Poz. 63. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 1929 r. w sprawie wykonania Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. o prawie prasowem.

Poz. 64 Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 8 stycznia 1929 r. o ustanowieniu ulgi celnej na nasiona drzew iglastych.

Poz. 65. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 stycznia 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych o uzupełnieniu rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 czerwca 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych o trybie ogłaszania uchwał Komitetu Likwidacyjnego do spraw byłych rosyjskich osób prawnych i innych decyzyj oraz o pokrywaniu kosztów likwidacyjnych.

z 9 lutego Nr. 8 Rok 1929

Poz. 66. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 1929 r. zmieniające niektóre postanowienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1927 r. w sprawie odstąpienia gminie m. Lwowa gruntów państwowych na cele rozbudowy miasta.

Poz. 67. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 grudnia 1928 roku w sprawie zmiany granic gmin Sułów i Radecznica w powiecie zamojskim, województwie lubelskiem.

Poz. 68. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 stycznia 1929 roku o zniesieniu gminy wiejskiej Huciska w powiecie bialskim, województwie krakowskiem i włączeniu jej terytorjum do gminy wiejskiej Wilkowice w tymże powiecie i Województwie.

Poz. 69. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 stycznia 1929 roku o ogłaszaniu się lekarzy-dentystów.

Na podstawie art. 7 i 28 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o wykonywaniu praktyki dentystycznej (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 476) zarządzam co następuje:

§ 1. Tablice informacyjne (szyldy) lekarzy-dentystów mogą być wywieszane jedynie przed bramą i w bramie domu, w którym lekarz-dentysta praktykuje, oraz na drzwiach mieszkania, nie więcej jednak, jak po jednej tablicy w każdem z oznaczonych miejsc.

W razie zmiany mieszkania może być wywieszona na przeciąg jednego roku w domu, w którym lekarz-dentysta uprzednio praktykował, tablica, wskazująca nowy jego adres.

§ 2. Tablice informacyjne mogą zawierać: imię i nazwisko lekarza-dentysty, stopień naukowy lub zawodowy, adres, numer telefonu i godziny przyjęć. Umieszczenie jakichkolwiek innych szczegółów lub metod leczenia jest zabronione.

Rozmiar tablicy nie może przekraczać 40×25 cm.

§ 3. Ogłoszenia lekarzy-dentystów w prasie codziennej, perjodycznej i zawodowej dopuszczalne są jedynie w celach informacji. Ogłoszenia o cechach reklamy są zabronione. Ogłoszenia poza treścią, wyszczególnioną w § 2 niniejszego rozporządzenia, mogą zawierać: informacje o rozpoczęciu praktyki, wznowieniu, zaprzestaniu względnie o wyjeździe, przeprowadzeniu się lub powrocie lekarza-dentysty.

Liczba ogłoszeń nie może przekraczać ogółem trzydziestu sześciu w ciągu roku kalendarzowego.

§ 4. Ogłaszanie się lekarzy - dentystów w sposób i w formie, nieprzewidzianej w niniejszem rozporządzeniu, jest zabronione.

Postanowienie niniejszego paragrafu w niczem nie narusza uprawnień Izb Lekarskich, przysługujących Izbom Lekarskim z mocy punktu a) art. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 1921 r. o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 763) oraz praw i obowiązków osób, wyszczególnionych w ust. a) punktu 2 art. 1 i w punkcie 1 art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o wykonywaniu praktyki dentystycznej (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 476).

§ 5. W razie naruszenia postanowień niniejszego rozporządzenia w stosunku do winnych znajdują zastosowanie sankcje karne przewidziane w art. 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o wykonywaniu praktyki dentystycznej (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 476).

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia jego ogłoszenia.

Poz. 70. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 13 grudnia 1928 r. w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej tymczasowych nauczycieli szkół, podległych Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Poz. 71. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 17 stycznia 1929 roku w sprawie utworzenia powiatowego urzędu ziemskiego w Borszczowie.

Poz. 72. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 17 stycznia 1929 roku w sprawie zniesienia powiatowego urzędu ziemskiego w Gdyni.

Poz. 73. Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 1 lutego 1929 r. o ustanowieniu ceł wywozowych na trzodę chlewną i mięso wieprzowe.

z 15 lutego Nr. 9 Rok 1929

Poz. 74. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lutego 1929 r. o ustaleniu na rok 1929 wykazu imiennego nieruchomości ziemskich, podlegających wykupowi przymusowemu.

Poz. 75. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lutego 1929 r. o ustaleniu planu parcelacyjnego na rok 1930.

Poz. 76. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 stycznia 1929 r. w sprawie zmiany granic gmin Kamionka i Mierzyce w powiecie wieluńskim, województwie łódzkiem.

Poz. 77. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 stycznia 1929 r. o zmianie granic gmin: Kuflew i Chróściec w powiecie mińsko-mazowieckim, województwie warszawskiem.

Poz. 78. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 18 stycznia 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie obrabiarek.

Poz. 79. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 26 stycznia 1929 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 15 stycznia 1927 r. w sprawie ustanowienia cła wywozowego od żyta i mąki żytniej.

z 20 lutego Nr. 10 Rok 1929

Poz. 80. Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 23 listopada 1928 r. o prawach dyscyplinarnych poszczególnych przełożonych, organizacji i trybie postępowania komisyj dyscyplinarnych oraz postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko oficerom i szeregowym Straży Granicznej.

Poz. 81. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 grudnia 1928 r. w sprawie zmiany w rozporządzeniu z dnia 29 września 1928 r. o przyznawaniu koncesjonowanym sprzedawcom wyrobów tytoniowych kredytu na pobór tych wyrobów oraz o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 20 czerwca 1927 r. o organizacji i zakresie działania izb skarbowych i podległych izbom urzędów skarbowych.

Poz. 82. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 4 stycznia 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie ceraty.

Poz. 83 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 stycznia 1929 r. w sprawie przesunięcia na rok podatkowy 1929 terminu do składania zeznań o dochodzie z art. 50 ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Poz. 84. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31 stycznia 1929 r. w sprawie ustalenia rabatów handlowych od dopuszczonych do sprzedaży w Polsce niektórych wyrobów tytoniowych Gdańskiego Monopolu Tytoniowego.

Poz. 85. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 stycznia 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich Tużyłów i Hołyń w powiecie kałuskim, województwie stanisławowskiem.

Poz. 86. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zastosowania do gminy wiejskiej Skórcz w powiecie starogardzkim, województwie pomorskiem przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, dotyczących gmin miejskich.

z 27 lutego Nr. 11 Rok 1929

Poz. 87. Ustawa z dnia 22 stycznia 1929 r. zmieniająca art. 1 ustawy z 23 lipca 1926 r. (Dz. U. R P. Nr. 93, poz. 536) oraz art. 1 ustawy z 2 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 287) o zmianie art. 112 ustawy o szkołach akademickich z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. z r. 1920 Nr. 72, poz. 494).

Poz. 88. Ustawa z dnia 13 lutego 1929 r. w sprawie ratyfikacji międzynarodowego traktatu przeciwwojennego, podpisanego w Paryżu 27 sierpnia 1928 roku.

Poz. 89. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o utworzeniu samoistnej gminy wiejskiej „Tarnogóra“ w powiecie krasnystawskim, województwie lubelskiem.

Poz. 90. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 lutego 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich na obszarze powiatu słonimskiego w województwie nowogródzkiem.

Poz. 91. Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 31 stycznia 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie bieli cynkowej.

Poz. 92. Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 7 lutego 1929 r. w sprawie ulgi celnej na saletrę wapniową z domieszką azotanu amonu.

Poz. 93. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 12 lutego 1929 r. o reorganizacji komisji szacunkowej do spraw podatku dochodowego przy urzędzie skarbowym podatków i opłat skarbowych w Brzezinach w okręgu izby skarbowej w Łodzi.

Poz. 94. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 12 lutego 1929 r. o reorganizacji komisji szacunkowej do spraw podatku dochodowego przy urzędzie skarbowym podatków i opłat skarbowych w Łasku w okręgu izby skarbowej w Łodzi.

Poz. 95. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 6 lutego 1929 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie urzędowego badania co do włośni dzików i świń.

Na podstawie art. art. 7 i 41 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361) zarządza się co następuje:

§ 1. Na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego wprowadza się urzędowe badanie co do włośni dzików a także świń poddawanych ubojowi w celu spożycia we własnem gospodarstwie domowem.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 96. Oświadczenie rządowe z dnia 12 lutego 1929 r. o zmianie oświadczenia rządowego z dnia 7 grudnia 1928 roku w sprawie rozciągnięcia na terytorjum Wolnego Miasta Gdańska umowy handlowej między Polską a Turcją, podpisanej w Lozannie dnia 23 lipca 1923 roku.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 1 lutego Nr. 27 Rok 1929

Poz. 48. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 stycznia 1929 r., dotyczące przepisów wykonawczych do rozporządzenia z dnia 19 listopada 1928 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie maszyn włókienniczych.

Poz. 49. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 stycznia 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.

Poz. 50. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 24 stycznia 1929 r. w sprawie ograniczenia uprawiania przemysłu okrężnego w Kowalewie.

z 4 lutego Nr. 28 Rok 1929

Poz. 51. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 stycznia 1929 r. o czasowem zajęciu przymusowem gruntów położonych w województwie lubelskiem, we wsi i gminie Tyśmienica, w powiecie włodawskim, i we wsi Zabiele, w gminie Tarło, w powiecie lubartowskim oraz o wywłaszczenie żwiru i piasku w zajętych na gruntach na użytek kolei państwowych.

Poz. 52. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 stycznia 1929 r. o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 29 września 1928 r. w sprawie obniżenia ceł wywozowych na niektóre artykuły gdańskiego przemysłu, gdańskich rękodzieł oraz gdańskiego rolnictwa.

z 5 lutego Nr. 29 Rok 1929

Poz. 53. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Poz. 54. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie.

Poz. 55. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Poz. 56. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Toruniu.

Poz. 57. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 26 stycznia 1929 r., w sprawie ograniczenia uprawiania przemysłu okrężnego w Tczewie.

z 6 lutego Nr. 30 Rok 1929

Poz. 58. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Poz. 59. Obwieszczenie Izby Handlowo-Przemysłowej w Lublinie.

Poz. 60. Postanowienie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, powołanej na zasadzie Ustawy z dn. 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 324), decyzją Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 21 listopada 1928 r za Nr. 9705 GIP.

z 7 lutego Nr. 31 Rok 1929

Poz. 61. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 21 stycznia 1929 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 29 września 1923 r. mocy obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłowych z wyłączeniem przemysłu wyrobu i rafinerji cukru i z wyłączeniem przemysłów spirytusowego i krawieckiego oraz dla wszystkich zakładów handlowych w województwie pomorskiem, w miastach Bydgoszczy i Inowrocławiu oraz powiatach bydgoskim, szubińskim wyrzyskim i inowrocławskim

Poz. 62. Umowa Zbiorowa między właścicielami nieruchomości a dozorcami domowymi w Białymstoku.

z 8 lutego Nr. 32 Rok 1929

Poz. 63. Umowa zbiorowa między właścicielami nieruchomości a dozorcami domów we Włocławku.

z 9 lutego Nr. 33 Rok 1929

Poz. 64. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 5 lutego 1929 r. o częściowej zmianie zarządzenia tegoż Ministra z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie.

Poz. 65. Postanowienie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, powołanej na zasadzie Ustawy z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 324) decyzją Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 listopada za Nr. 9319/G. I. P

Poz. 66. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 4 lutego 1929 r. w sprawie ograniczenia uprawiania przemysłu okrężnego w Pelplinie.

Poz. 67. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 4 lutego 1929 r. w sprawie ograniczenia uprawiania przemysłu okrężnego w Suchostrzygach.

z 11 lutego Nr. 34 Rok 1929

Poz. 68. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu.

z 12 lutego Nr. 35 Rok 1929

Poz. 69. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie.

z 13 lutego Nr. 36 Rok 1929

Poz. 70. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie rozwiązania Sejmu Śląskiego.

Poz. 71. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 lutego 1929 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie.

z 14 lutego Nr. 37 Rok 1929

Poz. 72. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 1 lutego 1929 r. w sprawie regulaminu Państwowej Rady Ubezpieczeniowej.

Poz. 73. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 lutego 1929 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie.

z 15 lutego Nr. 38 Rok 1929

Poz. 74. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 lutego 1929 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad miejskich w miastach, rządzących się rozporządzeniem Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 14 sierpnia 1919 r. o ustawie miejskiej.

Na podstawie art. 9 rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dn. 25 czerwca 1919 r. o wyborach do tymczasowych rad miejskich (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 7, poz. 44) zarządza co następuje:

§ 1.

Przy wyborach do rad miejskich w miastach, rządzących się rozporządzeniem Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 14 sierpnia 1919 r. o ustawie miejskiej (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 12, poz. 99) będzie stosowane rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 maja 1927 r., zawierające regulamin wyborczy do rad miejskich na obszarze b. Królestwa Kongresowego („Monitor Polski“ Nr. 119, poz. 303), z następującemi zmianami.

1) w § 1-ym słowa: „na obszarze b. Królestwa Kongresowego“ zastępuje się słowami: „w miastach, rządzących się rozporządzeniem Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 14 sierpnia 1919 r. o ustawie miejskiej (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 12, poz. 99)“;

2) w § 4-ym skreśla się słowa: „w m. st. Warszawie — Minister Spraw Wewnętrznych“.

3) w § 15-ym słowa zamieszczone w nawiasach: „art. 4 dekretu o wyborach do rad miejskich z dnia 13 grudnia 1918 r.“ zastępuje się słowami: „art. 6 rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich o wyborach tymczasowych do rad miejskich z dnia 25 czerwca 1919 r.

4) § 16 ust. 2 p. 1 uzupełnia się słowami: „i że przeciwko nim nie zostało wdrożone dochodzenie sądowe o przestępstwa, pociągające za sobą pozbawienie lub ograniczenie praw“;

5) po § 43-im zamieszcza się § 43-a o brzmieniu: „Podział mandatów zastępców radnych między poszczególne listy odbywa się przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów § 42 niniejszego regulaminu“;

6) w § 46 po p. c) zamieszcza się p. c-1 o brzmieniu: „liczby zastępców radnych, jakie otrzymały poszczególne listy na zasadzie podziału“;

7) w § 49-ym skreśla się słowa: „a w m. st. Warszawie — Minister Spraw Wewnętrznych“;

8) § 56 skreśla się w całości.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia; jednocześnie traci moc obowiązującą zarządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 25 czerwca 1919 r., ustanawiające regulamin wyborów do tymczasowych rad miejskich (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr 7, poz. 48) z wyjątkiem przypadków, gdzie wybory zarządzono przed ogłoszeniem niniejszego rozporządzenia.

Poz. 75. Obwieszczenie Ministra Komunikacji z dnia 10 grudnia 1928 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu o odstąpieniu praw do koncesji, nadanej Spółce Akc pod firmą: „Krakowska Spółka Tramwajowa“, na budowę i eksploatację kolei elektrycznych wąskotorowych w obrębie m. Krakowa.

Poz. 76. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 stycznia 1929 roku Nr. I. Prez. 70 29 w sprawie ogłoszenia nowego wykazu szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych w r. szk. 1928|29.

z 16 lutego Nr. 39 Rok 1929

Poz. 77. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 9 lutego 1929 r. w sprawie ograniczenia uprawiania przemysłu okrężnego w Miłobądzu.

Poz. 78. Rozporządzenie Wyższego Urzędu Górniczego w Krakowie z dnia 19 stycznia 1929 r. w przedmiocie racjonalnego wydobywania i zużytkowania palnych gazów ziemnych.

z 18 lutego Nr. 40 Rok 1929

Poz. 79. Obwieszczenie Komitetu Likwidacyjnego do spraw b. rosyjskich osób prawnych.

z 19 lutego Nr. 41 Rok 1929

Poz. 80. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 81. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 82. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 lutego 1929 r., dotyczące przepisów wykonawczych do rozporządzenia z dnia 17 grudnia 1928 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie bekonów i szynek.

z 20 lutego Nr. 42 Rok 1929

Poz. 83. Zarządzenie o nadaniu Bronzowego Krzyża Zasługi.

Poz. 84. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Poz. 85. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Poz. 86. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu.

z 21 lutego Nr. 43 Rok 1929

z 22 lutego Nr. 44 Rok 1929

Poz. 87. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1929 r. o zmianie zarządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 31 sierpnia 1925 r. w sprawie ustalenia najwyższego kosztu dziennego utrzymania w zakładzie.

z 23 lutego Nr. 45 Rok 1929

Poz. 88. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 14 lutego 1929 r. o utworzeniu nadleśnictw: Korytnickiego, Maszczańskiego, Mokwińskiego i Orżewskiego.

z 25 lutego Nr. 46 Rok 1929

Poz. 89. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 lutego 1929 r. o utworzeniu urzędów notarjuszów przy wydziale hipotecznym sądu okręgowego w Białej Podlaskiej.

Poz. 90. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 16 lutego 1929 r. w sprawie zmiany nazwy tartaku państwowego „Spała".

Poz. 91. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 6 lutego 1929 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie przedłużenia w niektórych miejscowościach okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania zasiłków na zasadzie Ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

z 26 lutego Nr. 47 Rok 1929

Poz 92. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. I. 134 2 29, z dn. 7 lutego 1929 r. w sprawie godzin otwierania i zamykania kas skarbowych dla publiczności.

Poz. 93. Obwieszczenie Ministra Reform Rolnych z dnia 19 lutego 1929 r.

z 27 lutego Nr. 48 Rok 1929

z 28 lutego Nr. 49 Rok 1929

Poz. 94. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 lutego 1929 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 95. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa z dnia 22 lutego 1929 r., o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Wielkopolskiej Izby Rolniczej na okres czasu od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r.

Poz. 96. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej na okres czasu od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r.

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych oraz ze zbioru wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Nr. 2 (209) z 30 stycznia 1929 r.

14

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjów Okręgów Szkolnych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w sprawie podań organizacyj społecznych i samorządowych o zapomogi na prowadzenie akcji społeczno-wychowawczej i kulturalno-oświatowej.

Organizacje społeczne i samorządowe, zgłaszając się do Ministerstwa W. R. i O. P. o zapomogę na prace społeczno-wychowawcze i kultularno-oświatowe, winny w podaniach wyraźnie precyzować, na jakie prace i w jakiej wysokości pragną otrzymać zapomogę, nadto do podań swych winny dołączyć sprawozdanie merytoryczne i finansowe za ubiegły okres sprawozdawczy, oraz preliminarz budżetowy na następny, względnie bieżący okres.

W preliminarzu uwidocznić należy dochody własne, przypuszczalne zapomogi (samorządów, innych Ministerstw i t p.), oraz wysokość zapomogi Ministerstwa W. R i O. P., o jaką organizacja zabiega. Do preliminarza dochodów i wydatków dołączyć należy kalkulacje poszczególnych imprez oświatowych (normy wynagrodzenia nauczycieli, prelegentów, normy diet, kosztów przejazdu opłat lokali, opłaty uczniów. prenumeratorów, kosztorysy urządzeń, budowli i t. p.). Instytucje społeczne (np. zawodowe, spółdzielcze i t. p.), oraz samorządowe, które prowadzą Wydziały Oświatowe, do podań winny dołączyć jedynie sprawozdania i preliminarze Wydziałów Oświatowych.

Organizacje społeczne o charakterze lokalnym, lub oddziały miejscowe względnie powiatowe organizacji centralnych, samorządy powiatowe lub miejskie składają podania do Ministerstwa W. R. i O. P. za pośrednictwem właściwych Inspektorów Szkolnych.

Organizacje centralne, działające wyłącznie lub głównie na terenie jednego Kuratorjum, lub oddziały wojewódzkie organizacyj centralnych i samorządy miast wydzielonych składają podania do Ministerstwa W. R. i O. P. za pośrednictwem właściwego Kuratorjum, względnie Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Organizacje centralne, działające na terenie całej Rzeczypospolitej, składają podania bezpośrednio do Ministerstwa W. R. i O. P.

Podania należy kierować do Ministerstwa W. R. i O. P. drogą służbową, bacząc by posiadały wszystkie omówione wyżej załączniki, przyczem miejscowe władze szkolne (Inspektoraty, Kuratorja, względnie Śląski Urząd Wojewódzki) dołączać winny do podań możliwie wyczerpująco uzasadnione opinje i wnioski, oparte na znajomości danej organizacji, oraz wypowiedzieć się o wartości fachowej, społecznej i państwowo-twórczej podejmowanych prac, do rozwoju których przyczynić się ma zapomoga państwowa.

Podania organizacyj, nie stosujących się do niniejszego zarządzenia, które wpływać będą do Ministerstwa W. R. i O. P. po dniu 1 lipca 1929 r. nie będą rozpatrywane i pozostaną bez odpowiedzi.

Warszawa, dnia 11 grudnia 1928 roku (Nr. I. 18367/28).

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

Nr. 1 z 26 stycznia 1929 r.

4

Zmiany w okręgach administracyjnych Dyrekcji P. i T. w Warszawie i Wilnie.

Z dniem 1 stycznia 1929 r. wyłącza się z okręgu administracyjnego Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Wilnie znajdujące się w granicach powiatu Bielskiego Wojew. Białostockiego urzędy pocztowo telegraficzne: Białowieża, Czeremcha, Hajnówka i Narewka i wciela się je do właściwego okręgu administracyjnego Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Warszawie.

DZIENNIK ROZKAZÓW MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH

Nr. 5 z 19 lutego 1929 r.

47

B. Og. Adm. 111.

Zakaz dostarczania osobnych kwater stałych osobom, posiadającym w danym garnizonie własne mieszkanie w domach spółdzielczych, wzniesionych przy pomocy finansowej skarbu państwa.

Osoby wojskowe oraz osoby cywilne, pracujące w wojsku na stanowisku etatowem, które uzyskały własne mieszkanie w domu spółdzielczym przy pomocy kredytowej skarbu państwa, przez czas pełnienia stałej służby w miejscowości, w której mają własne mie-

szkanie, nie mogą pod żadnym pozorem posiadać ani otrzymywać osobnych kwater stałych.

Komendanci garnizonów i placów powinni roztoczyć ścisły nadzór, uniemożliwiający naruszenie niniejszego zakazu.

Ujawnione uchybienia należy niezwłocznie usuwać.

Zakaz niniejszy nie dotyczy osób, posiadających prawo do mieszkań reprezentacyjnych oraz dowódców okręgów korpusów.

IV.

Orzecznictwo.

Przedruki ze „Zbioru Wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego“.

Nr. 1092.

Z uwagi na postanowienia art. art. 1 i 9 ustawy o N. T. A. tenże Trybunał nie jest powołany do rozstrzygania oderwanych zagadnień prawnych, nie poruszonych w toku instancji administracyjnych, a powstałych wskutek skargi na orzeczenie, które następnie zostało cofnięte przez władzę pozwaną z całkowitem uwzględnieniem pierwotnych żądań skarżącego.

(Wyrok z 3 stycznia 1927 l. rej. 105/24)

Nr. 1093.

Ostateczne zamknięcie pracowni cukierniczej należy na obszarze b. zaboru rosyjskiego w myśl art. 37 i 38 Kod. Karnego do kompetencji władz sądowych.

(Wyrok z 3 stycznia 1927 l. rej. 532/24).

Nr. 1095.

Za nieszczęśliwy wypadek w rozumieniu art. 9 p. 2a ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 poz. 46/1924 Dz. Ust. może być uważane tylko nagłe zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną, które spowodowało bezpośrednio lub pośrednio obrażenie ciała lub chorobę danego funkcjonarjusza.

(Wyrok z 5 stycznia 1927 l. rej. 1194/25.)

Nr. 1098.

Władza Policyjna może zarządzić w razie potrzeby pomieszczenia bezdomnych na zasadzie § 10 tyt. 17 cz. II pruskiego prawa krajowego rekwizycję mieszkania tylko wtedy, jeśli chodzi o zapobieżenie bezpośredniemu niebezpieczeństwu dla życia i mienia.

(Wyrok z 10 stycznia 1927 l. rej. 2984/25.)

Nr. 1099.

Za służbę w Państwie Polskiem, której pięcioletni okres uprawnia do ewentualnego zastosowania art. 97 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 p. 46 Dz. Ust. z 1924 r., winna być uważaną jedynie taka służba, która na podstawie powołanej ustawy emerytalnej podlega zaliczeniu do wysługi emerytalnej.

(Wyrok z 10 stycznia 1927 l. rej. 3784/25.)

Nr. 1102.

Przez wymienioną w § 2 p. 3 i § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 2 lipca 1924, poz. 725 Dz. Ust. o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów, ich rodzin oraz emerytów pomoc rozporządzenie to rozumie należytości szpitala zarówno za poradę lekarską i utrzymanie chorego, jak też i za odpowiadające p. 2 § 2 tegoż rozporządzenia dostarczanie niezbędnych lekarstw, środków opatrunkowych oraz wykonywanie zabiegów specjalnych, wymienionych w ostatnim ustępie § 6.

(Wyrok z 11 stycznia 1927 l. rej. 3266/25.)

Nr. 1104.

W myśl art. 31 ustawy z 11 grudnia 1923 władza winna z urzędu poddać badaniu przez lekarza urzędowego funkcjonarjusza państwowego, ubiegającego się o przeniesienie w stan spoczynku na zasadzie art. 28 p. „a“ tejże ustawy, niezależnie od tego, czy funkcjonarjusz ten postawił wniosek o poddanie go oględzinom lekarskim.

(Wyrok z 12 stycznia 1927 l. rej. 1709/25).

Nr. 1107.

1) Ostateczne rozstrzygnięcia Gł. Kom. Wyb., wydane w myśl art. 25 regulaminu wyborczego do Rad Miejskich z 17 grudnia 1918 Monitor N. 232, są zaskarżalne do N. T. A.
2) Niedostateczne władanie przez kandydata w słowie i piśmie językiem polskim jest powodem, wystarczającym do unieważnienia w myśl art. 4 dekretu Naczelnika Państwa z 13 grudnia 1918 poz. 58 Dz. Praw kandydatury jego na członka Rady Miejskiej.

(Wyrok z 17 stycznia 1927 l. rej. 255/24.)

Nr. 1108.

Zgodnie z art. 144 ustawy rosyjskiej o pensjach i jednorazowych zapomogach (Zb. Pr. C. R. t. VII wyd. 1896 r.) oraz art. 81 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 poz. 46 1924 Dz. Ust. lata służby funkcjonarjuszów policji w byłym zaborze rosyjskim podlegają wliczeniu do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych polskich.

(Wyrok z 19 stycznia 1927 l. rej. 1825/25.)

V.

Okólniki
Ministra Spraw Wewnętrznych.

36.

Okólnik Nr. 28 z 29 stycznia 1929 r. (SG. 1320/I) do PP. Wojewodów wszystkich (z wyjątkiem Wojewody Śląskiego) w sprawie opłat pobieranych za spław przez związki komunalne.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło ponownie w poszczególnych wypadkach, iż pomimo wskazówek i poleceń zawartych w okólniku Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 6. IX. 1926 r. Nr. VI 20/26 i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Nr. 123 z dn. 28. V. 1927 r. Nr. SG. 1794/27 niektóre związki komunalne pobierają w dalszym ciągu opłaty żeglugowe, nie zgodne z przepisami obowiązujących ustaw (jak nprz. opłaty za przybijanie łodzi i statków do brzegu, za ich wyładowanie, za korzystanie ze ścieżki lub drogi holowniczej, za przymocowywanie statków i tratew do brzegów i t. p.), przyczem starają się znaleźć do stosowania tych opłat legalną podstawę prawną w ustawie z dnia 11. VIII. 1923 r. o tymcz. ureg. finan. komunalnych. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, iż art. 27 ustawy o tymcz. ureg. finan. komunalnych oraz art. 34 ustawy wodnej z dn. 19. IX. 1922 w brzmieniu ogłoszonem dn. 13. IV. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 574) uprawniają związki komunalne do pobierania jedynie opłat za korzystanie ze specjalnych urządzeń wykonanych kosztem gminy dla udogodnienia ładowania osób i towarów na rzece - o ile urządzenia takie istnieją (np. pobudowanie przystani, specjalnego zejścia z brzegu), oraz opłat za zajęcie placu przydrożnego, będącego własnością związku komunalnego na skład względnie czasowe pomieszczenie towarów wyładowywanych lub na inne cele żeglugowe.

Pobieranie innych opłat, wyszczególnionych na wstępie niniejszego pisma jest wzbronione wyraźnie w art. 34 powołanej ustawy wodnej oraz sprzeczne jest z tendencją Rządu, zmierzającą do rozwoju żeglugi śródlądowej i wyrażoną w odniesieniu do władz nadzorczych w uchwale Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dn. 21. VI. 1924 r. Nr. 207 w sposób jak poniżej:

„Ażeby Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie zatwierdzało uchwał samorządów nakładających na żeglugę opłaty bez żadnych faktycznych świadczeń ze strony samorządów na rzecz żeglugi śródlądowej względnie spowodowało uchylenie już istniejących opłat, a natomiast wpłynęło na samorządy w kierunku popierania pojedyńczych posiadaczy objektów pływających lub ich stowarzyszeń“.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o zarządzenie:

a) przypomnienia zainteresowanym związkom komunalnym treści przytoczonych wyżej okólników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Robót Publicznych w sprawie pobierania opłat żeglugowych;

b) specjalnego zbadania przez władze nadzorcze I i II instancji przy okazji zatwierdzania preliminarzy budżetowych związków komunalnych na rok 1929/30 tej części budżetów, która dotyczy pobierania opłat żeglugowych oraz dostosowanie w miarę potrzeby tych opłat do obowiązujących w tym względzie przepisów.

37.

Okólnik Nr. 29 z 29 stycznia 1929 r. (SS. 2392/I, Koleg/R.) do PP. Wojewodów (wszystkich z wyj. Śląskiego) w sprawie wybieralności na członków wojewódzkich organów kolegjalnych.

Wobec licznych zapytań w sprawie wybieralności na członków wojewódzkich organów kolegjalnych—Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje.

Art. 48 ust. 1 p. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej Polskiej z dn. 19 stycznia 1928 o organizacji i zakresie działania władz admin. ogólnej stawia tylko jeden warunek wybieralności na członka wydziału wojewódzkiego: posiadanie biernego prawa wyborczego do rady wojewódzkiej. W myśl zaś art. 42 ust. 2 tegoż rozporządzenia prawo wybieralności do rady wojewódzkiej posiadają z wykluczeniem funkcjonarjuszów miejscowej administracji państwowej i samorządowej wszyscy mieszkańcy danego powiatu wzgl. miasta wydzielonego, którym przysługuje prawo wybieralności do rady gminnej wzgl. miejskiej. Z zestawienia tych przepisów wynika, że piastowanie mandatu członka rady gminnej wzgl. miejskiej, członka rady wojewódzkiej oraz członka wydziału wojewódzkiego ani nie jest od siebie współuzależnione ani ze sobą nie koliduje.

Ze względu jednak na koordynację działalności rad wojew. z wydziałami wojew. jest wskazane, ażeby członkowie wydziałów wojew. o ile są jednocześnie członkami rad wojew. brali udział w posiedzeniach rad wojewódzkich z głosem doradczym.

38.

Okólnik Nr. 30 z 29 stycznia 1929 r. (SS. 2191/1) do PP. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego) w sprawie interpretacji art. 54 rozporządzenia Prezydenta R. P. o postępowaniu przymusowem w administracji.

Art. 54 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 22. III. 1928 roku o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342) zawiera postanowienie, że gminy przeprowadzające egzekucję należności pieniężnych pobierają na swoją rzecz odszkodowanie, które obciąża płatnika (zobowiązanego).

Wobec zgłoszonych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wątpliwości na tle interpretacji tego postanowienia, czy mianowicie z postanowienia tego wynika obowiązek, czy też prawo dla gmin do pobierania odszkodowania Min. Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że samo brzmienie postanowienia („gminy... pobierają") wskazuje na wolę ustawodawcy ustanowienia obowiązku gmin do pobierania wspomnianego odszkodowania, gdyby bowiem ustawodawca chciał był pobierania odszkodowania, uzależnić od uznania poszczególnych gmin byłby zamiast wyrażenia: „pobierają" użył wyrażenia: „mogą pobierać".

Za taką wykładnią przepisu art. 54 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej Polskiej z dn. 22. III. 1928 r. przemawia także ten wzgląd, że gminy wskutek rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 22. III. 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji stają się organem egzekucyjnym dla ściągania należności różnych instytucyj i osób prawa publicznego, w związku z czem gminy niewątpliwie będą musiały zwiększyć swój aparat administracyjny względnie łożyć większe wydatki na administrację. Gdyby stanąć na stanowisku, że gminy za przeprowadzenie egzekucji na podstawie cytowanego rozporządzenia mogą brać od płatników odszkodowanie, mogą jednak również zaniechać jego pobierania, to w gminach któreby w tym drugim kierunku poszły, zwiększone wskutek nowych obowiązków wydatki administracyjne spadłyby na ogół płatników podatków. Przeciw takiemu obciążeniu podatków przemawiałaby chociażby okoliczność, że wynagrodzenie gmin, jakie na podstawie art 54 rozp. Prez. Rzplitej z dnia 22. III. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342) uiszcza opieszały płatnik, jest w dużym stopniu również karą dla niego za nieuiszczenie w terminie egzekwowanej należności i byłoby oczywiście niesłusznem, aby z powodu tej jego opieszałości spadały jakieś ciężary na innych płatników.

39.

Okólnik Nr. 31 z 30 stycznia 1929 r. (OP. 8278/1 1929 r.) do PP. Wojewodów (oprócz Śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie liczebności personelu urzędów wojewódzkich w stosunku do personelu starostw.

Stwierdziłem w poszczególnych województwach wyraźną tendencję powiększania personelu służbowego w urzędzie wojewódzkim kosztem starostw.

Aczkolwiek personel w administracji spraw wewnętrznych jest liczebnie bardzo szczupły w stosunku do zadań, jakie administracja ta ma do spełnienia, to jednak faktem jest, iż obciążenie pracą urzędników jest znacznie wyższe w starostwach, niż w urzędach wojewódzkich. Tymczasem zdarzają się i obecnie przeniesienia funkcjonarjuszów ze starostw do urzędów wojewódzkich, dokonywane bez koniecznej potrzeby służbowej.

Naogół zaś przecenia się potrzeby personalne urzędu wojewódzkiego, a nie docenia potrzeb starostw.

Tego rodzaju nierównomierne traktowanie przez niektórych pp. Wojewodów podległych im urzędów nie jest właściwe. Do Wojewody bowiem należy organizacja pracy we wszystkich podległych mu urzędach tak pierwszej, jak i drugiej instancji — i jednaka jest jego za urzędowanie w obu instancjach odpowiedzialność. W razie niedostateczności personelu należy raczej uszczuplać go w urzędzie wojewódzkim na rzecz starostw, albowiem głównie w sprawności urzędowania władz powiatowych zainteresowane są szerokie sfery obywateli, pozostające z niemi w bezpośrednim kontakcie.

Zechcą Panowie, mając na uwadze powyższe, poddać skrupulatnej rewizji stan liczebny personelu w urzędzie wojewódzkim w porównaniu z takimże stanem w podległych Panom starostwach i w zależności od wyników rewizji zarządzić przeniesienie do starostw tych funkcjonarjuszów, którzy okażą się potrzebniejsi w powiatach.

Na dokonanie w ramach dotychczasowego etatu zmian personalnych stosownie do niniejszego zarządzenia, wyznaczam termin do dnia 1 maja 1929 r. W dniu tym zechcą Panowie przedstawić mi odpowiednie sprawozdanie.

Proszę o przytoczenie w sprawozdaniu również liczb porównawczych co do ilości zatrudnionego w urzędzie wojewódzkim (Komisarjacie Rządu w Warszawie) personelu z etatu Min. Spraw Wewnętrznych:

a) w dniu 1 stycznia 1928 r.,
b) „ „ 1 stycznia 1929 r.,
c) „ „ 1 maja 1929 r.,

przyczem należy osobno wykązać liczby urzędników administracyjnych I, II i III kategorji, urzędników lekarskich i farmaceutycznych oraz urzędników rachunkowych II kategorji.

40.

Okólnik Nr. 32 z 31 stycznia 1929 r. (AA. 3821/1) do P. P. Wojewodów na obszarze b. zaboru rosyjskiego oraz Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie sposobu przedkładania przez Wojewodów wniosków o zatwierdzenie darowizn i zapisów.

Art. 7 i Art. 16 dekretu z 7. II. 1919 r. o fundacjach i o zatwierdzeniu darowizn i zapisów (Dz. Pr. P. P. Nr. 15, p., 215) przewiduje konieczność zatwierdzania darowizn i zapisów, dokonywanych na rzecz istniejących osób prawnych, przez właściwego Ministra lub właściwych Ministrów.

Celem uzyskania wspomnianego zatwierdzenia notarjusze przesyłają do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych odpisy aktów notarjalnych, zawierających darowizny lub zapisy: w bardzo wielu wypadkach darowizny te nie mogą być zatwierdzone bądź z powodu niezłożenia przez osoby zainteresowane odpowiednich podań, bądź z powodu różnych braków formalnych.

Z uwagi na to, że prawne uregulowanie tytułu własności darowizn leży w interesie publicznym, gdyż w większości wypadków dotyczą one interesów obdarowanych samorządów lub innych osób prawa publicznego albo też stowarzyszeń, działających w interesie ogółu, ponieważ — z drugiej strony — zatwierdzenie darowizny przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie może nastąpić bez należytego formalnego i merytorycznego przygotowania sprawy, zarządza się co następuje:

Odpisy aktów notarjalnych wzgl. podania osób zainteresowanych, dotyczące darowizn Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyłać będzie właściwemu Panu Wojewodzie (Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy), który przedsięweźmie następujące czynności:

1) zbada przedewszystkiem — zgodnie z postanowieniem art. 7 wymienionego dekretu, do kompetencji którego Ministerstwa należy zatwierdzenie darowizny ze względu na jej „przedmiot". Przez ostatnio użyty termin nie należy jednak rozumieć przedmiotu w znaczeniu rzeczy darowanej, lecz przedewszystkiem cel, któremu ma służyć darowizna i który rzecz oczywista może stanowić przedmiot zainteresowania różnych Ministerstw np.: darowizna gruntu rolnego dokonana na cel budowy domu Poster. P. P. należeć będzie do Min. Spraw Wewn. a nie do Min. Rolnictwa, ani też Min. Robót Publicznych, ponieważ głównym celem darowizny będzie zapewnienie dla funkc. P.P. odpowiedniego mieszkania, w czem kompetencyjnie zainteresowany jest Min. Spraw Wewnętrznych;

2) o ile, zdaniem pana Wojewody, z okoliczności sprawy oraz charakteru osoby obdarowanej wynika, iż zatwierdzenie darowizny wzgl. zapisu leży w interesie publicznym, powiadomi Pan Wojewoda osobę obdarowaną o konieczności wniesienia przez nią do odpowiedniego Ministerstwa specjalnego podania z prośbą o zatwierdzenie darowizny, o ile zaś darowiznę uczyniono na rzecz związku komunalnego, to spowoduje P. Wojewoda wniesienie przez odnośny związek wspomnianego podania. Podanie powinno być adresowane do właściwego Ministerstwa i przesłane we właściwej drodze urzędowej;

3) w wypadku dokonania darowizny wzgl. zapisu na rzecz samorządu terytorjalnego, przedkładając sprawę Ministerstwu, równocześnie wyjaśni Pan Wojewoda (Komisarz Rządu), czy uchwała związku komunalnego, przyjmująca darowiznę, stała się prawomocną, wzgl. została zatwierdzona przez właściwą władzę nadzorczą. O ile uchwała odnośnego związku komunalnego, przyjmująca darowiznę, względnie zapis, podlega zatwierdzeniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, to, jeżeli w myśl art. 7 i 16 dekretu o fundacjach i o zatwierdzeniu darowizn i zapisów i zgodnie z pktem 1) niniejszego reskryptu to samo Ministerstwo Spr. Wewnętrznych, jest właściwe wyłącznie albo łącznie z innemi Ministerstwami do zatwierdzenia darowizny wzgl. zapisu, — Wojewoda powinien oba wnioski przedłożyć Min. Spraw Wewnętrznych łącznie i równocześnie.

Jeżeli natomiast właściwem do zatwierdzenia darowizny byłoby wyłącznie inne Ministerstwo, w takim razie Wojewoda powinien przedewszystkiem przedłożyć wniosek Min. Spraw Wewnętrznych o zatwierdzenie uchwały odnośnego związku komunalnego w myśl ustaw samorządowych;

4) zbada Pan Wojewoda (Komisarz Rządu) i przedstawi wnioski, czy osoba obdarowana posiada osobowość prawną (gdy chodzi o stowarzyszenia), oraz czy do zatwierdzenia nie zachodzą przeszkody wymienione w art. 18 dekretu z 7. II. 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 15, poz. 215) t. j. czy darowizna lub zapis nie jest przeciwny prawu, dobrym obyczajom, albo też nie odpowiada względom pożytku publicznego. W danym wypadku w grę wchodzą przedewszystkiem ograniczania prawne, zawarte w kodeksie cywilnym (np. art. 900, 903, 904, 931, 937 i inne);

5) nakoniec zbada Pan Wojewoda i we wnioskach swych ustali dokładnie następujące dane, o ile w aktach będą one wskazane w sposób niedostateczny:

a) imię i nazwisko darczyńcy wzgl. zapisodawcy;

b) urzędową nazwę osoby prawnej obdarowanej wzgl. zapisobiorcy;

c) dokładny rozmiar i nazwę darowanego objektu tudzież ewent. liczby wykazów hipotecznych nieruchomości;

d) ewent. warunki darowizny;

e) wszelkie inne dane, które będą dla zatwierdzenia istotne w konkretnym wypadku.

Powyższy tryb przygotowania sprawy obowiązuje zarówno w wypadkach, gdy akt darowizny otrzyma Pan Wojewoda od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jak również wtedy, gdy podanie o zatwierdzenie wniesie bezpośrednio strona wzgl. prześle notarjusz.

Po opracowaniu sprawy przedłoży ją P. Wojewoda właściwemu Ministrowi; gdyby po zbadaniu sprawy przesłanej Panu Wojewodzie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, doszedł Pan Wojewoda do przekonania, że podlega ona kompetencji innego Ministerstwa, prześle ją Pan Wojewoda właściwemu Ministrowi, powiadamiając jednocześnie o tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

41.

Okólnik Nr. 33 z 5 lutego 1929 r. (OL. 1518/1/28.) do P. P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego) w sprawie upoważnienia władz samorządowych do wydawania nakazów karnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu wzór rozporządzenia w sprawie upoważnienia władz samorządowych do wydawania nakazów karnych — celem wydania go w razie uznania potrzeby zdekoncentrowania władzy karania w powiatach podległego sobie obszaru. Wzór podaje w § 2 trzy formuły zakresu uprawnień do karania; wybór jednej z tych formuł zależy od oceny faktycznych stosunków oraz zdolności odnośnych władz gminnych do należytego i zgodnego z przepisami wykorzystania udzielonych im uprawnień.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia przytem, iż w razie przejęcia wzoru, podanego przez Min. Spr. Wewn., bez merytorycznych zmian, odpada po stosownem uzupełnieniu potrzeba przesyłania projektu Ministerstwu do aprobaty przed jego ogłoszeniem. O ile chodzi o zmiany natury formalnej, Min. Spr. Wewn. zwraca uwagę na wytyczne, podane w okólniku Nr. 139 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 4, poz. 31), oraz na konieczność przestrzegania tych zewnętrznych form aktów prawodawczych, jakie znajdują wyraz w publikacjach, dokonywanych w Dzienniku Ustaw R. P.

1 załącznik.

Wzór

Rozporządzenie

Wojewody ....

z dnia................listopada 1928 r.

w sprawie upoważnienia władz samorządowych do wydawania nakazów karnych.

Na podstawie art. 45 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Upoważnia się władze gminne, podległe powiatowym władzom administracji ogólnej, do nakładania kar w formie nakazów karnych do wysokości trzech dni lub 50 zł. kary pieniężnej.

§ 2. (redakcja a)

Uprawnienie władz gminnych do wymierzania kar w formie nakazów karnych odnosi się do wszystkich wykroczeń, które podlegają właściwości powiatowych władz administracji ogólnej o ile ze względu na przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) ściąganie tych wykroczeń w drodze nakazów karnych jest dopuszczalne.

(redakcja b)

Uprawnienie władz gminnych do wymierzania kar w formie nakazów karnych odnosi się do wykroczeń, przewidzianych:

a) w art..........ustawy z dnia .... o..........
(Dz. U. R. P. Nr..........poz................

b) w art........... rozporządzenia ....

c) w § 6 ....i t. d.......................................,

o ile ze względu na przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) ściganie tych wykroczeń w drodze nakazów karnych jest dopuszczalne.

(redakcja c)

Uprawnienie władz gminnych do wymierzania kar w formie nakazów karnych odnosi się do tych wykroczeń administracyjnych, do których karania były one uprawnione do dnia 8 maja 1928 r., o ile ze względu na przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) ściganie tych wykroczeń w drodze nakazów karnych jest dopuszczalne.

§ 3.

Nałożenie kary w formie nakazu karnego może nastąpić tylko na podstawie doniesienia organów gminnych, organów Policji Państwo-

wej i innych władz lub organów urzędowych, opartego na ich własnem spostrzeżeniu.

§ 4.

Przeciw nakazowi karnemu wydanemu przez władzę gminną można w przeciągu dni 7 po doręczeniu nakazu wnieść sprzeciw pisemny lub ustny, do władzy, która nakaz wydała. W przeciwnym razie nakaz staje się prawomocny.

Sprzeciw wniesiony w terminie spóźnionym odrzuci władza, która nakaz wydała. W tym wypadku można w ciągu trzech dni od zawiadomienia o odrzuceniu sprzeciwu złożyć u władzy gminnej żądanie skierowania sprawy do sądu okręgowego, celem rozpatrzenia zasadności odmowy. Żądanie to można złożyć wprost do Sądu Okręgowego.

W razie wniesienia sprzeciwu w terminie lub przywrócenia terminu, powiatowa władza administracji ogólnej przeprowadza zwyczajne postępowanie karno-administracyjne.

§ 5.

Wymierzone w drodze nakazów karnych grzywny przypadają na rzecz Skarbu Państwa, o ile poszczególne ustawy nie stanowią inaczej.

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wojewoda

42.

Okólnik Nr. 34 z 5 lutego 1929 r. (Apr. 1343/1) do PP. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie przestrzegania przepisów o przemiale żyta.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że znaczna ilość młynów pomimo dość częstych lustracyj, — nie stosuje się do przepisów o przemiale pszenicy i żyta i produkuje mąkę o nieprzepisowej jakości, wbrew przepisom rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 grudnia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 882).

Ze względu na to, że Rząd przywiązuje bardzo dużą wagę do sprawnego wykonywania cytowanego wyżej rozporządzenia,—zechcą Panowie Wojewodowie (Pan Komisarz Rządu) dołożyć usilnych starań i energji oraz użyć wszelkich pozostających do dyspozycji środków, zmierzających do wykrycia i pociągnięcia do odpowiedzialności winnych nie stosowania się do przepisów o przemiale zbóż chlebowych.

43.

Okólnik Nr. 35 z 8 lutego 1929 (Apr. 1180/2) do PP. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie używania grysiku pszennego na przerób makaronów.

przesyła się do wiadomości i wykorzystania.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. Apr. 1180/2

Odpis

Warszawa,
dnia 8 lutego 1929 r.

Do
Pana Wojewody
w Krakowie

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, przesyłając w załączeniu podanie fabryki przetworów spożywczych „Sanita“ w Krakowie w sprawie zezwolenia używania grysiku na wyrób makaronów wraz z próbką tegoż grysiku, komunikuję, że zgodnie z treścią końcowego ustępu pisma Ministerstwa z dnia 18 grudnia 1928 r. Nr. Apr. 1180/1-28 oraz w myśl rozporządzenia z dn. 1 grudnia 1928 r. o przemiale żyta i pszenicy (Dz. U. Nr. 98, poz. 882), wyrób i przerabianie wyżej wspomnianego grysiku pszennego (kaszy manny) nie podlegają ograniczeniom.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powołując się na pismo powyżej wzmiankowane zaznacza ponownie, że na tle używania grysiku pszennego dla celów przemysłowo-spożywczych mogą zachodzić nadużycia ze względu na trudność (dla niefachowców) określenia granicy między drobniejszemi gatunkami grysiku pszennego a wysokogatunkowaną mąką pszenną.

Dla orjentacji Ministerstwo wyjaśnia, że jako sprawdzian w tym względzie służyć mogą następujące właściwości mąki grysikowej i grysiku.

Garść mąki pszennej grysikowej roztarta w palcach pozostawia zawsze osad miału mącznego, przybielając po otrząśnięciu końce palców.

Natomiast grysik pszenny roztarty w palcach osadu nie pozostawia i rozsypuje się na drobne oddzielne ziarenka.

44.

Okólnik Nr. 36 z 9 lutego 1929 r. (Wojsk. 1890/1) do PP. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie składania podań o ulgi wojskowe.

Nowelą do ustawy o powsz. obow. wojsk. (Dz. U. R. P. Nr. 46/28, poz. 458) zostały sprawy udzielania odroczeń terminu odbycia czynnej służby wojskowej przekazane do wyłącznej kompetencji władz administracji ogólnej.

Pomimo jednak wyraźnych postanowień ustawy, zwracają się zainteresowani do wszelkich instancyj władz wojskowych z prośbami zwłaszcza, gdy chodzi o ulgi dla jedynych żywicieli rodzin i właścicieli odziedziczonych go-

spodarstw rolnych o stosowanie tych ulg, przyczem szczególnie liczne są te podania w okresach po wcieleniu poborowych do szeregów.

Podania te poza brakiem elementarnych znajomości kompetencyjnych, cechuje różnorodność zażaleń, na decyzje wydane przez powiatowe czy też wojewódzkie władze administracji ogólnej, które rzekomo nie uwzględniły krytycznego położenia materjalnego lub rodzinnego petentów lub też zbyt rygorystycznie stosowały terminy ustawowe, w których należy składać tego rodzaju podania.

Znaczną ilość podań stanowią również nieuzasadnione ustawowo prośby żon o zwolnienie z szeregów ich mężów, jako jedynych ich i ich dzieci żywicieli.

Zaznacza się przytem, że jak stwierdzono, do M. S. Wojsk napływają masowo z niektórych okolic prośby, pisane jednym charakterem ręki, co świadczyłoby niedwuznacznie o silnie rozwiniętej działalności pokątnych doradców i pisarzy, którzy namawiają nieuświadomionych do składania podań, zwiedzionych w ten sposób wyzyskują, a władze przeważnie najwyższych instancyj zasypują prośbami, których uwzględnienie jest conajmniej wątpliwe.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda zarządzić pouczenie ogółu ludności za pośrednictwem władz adm. ogólnej i samorządowych, że prośby o odroczenie wzgl. zwalnianie z szeregu poborowych przez władze wojskowe rozpatrywane nie będą, tym samem składanie podań takich do władz wojskowych jest bezcelowe.

45.

Okólnik Nr. 37 z 6 lutego 1929 r. (SS. 2105/2). P.P. Wojewodom (wszystkim oprócz Śląskiego) w sprawie obliczenia ryczałtu dla inspektora samorządu gminnego za wyjazdy służbowe.

do wiadomości i dalszego zarządzenia.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. SS. 2105/2.
W. d. 9. I. 1929 r. L. 5310/Sm.
Warszawa,
dnia 6 lutego 1929 r.

Do
Pana Wojewody
w Lublinie

W odpowiedzi na sprawozdanie z dnia 26.IX. 1928 r. L. 5310/Sm. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważa, że w myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 70 z dn. 21. VII. 1926 r. Nr. SF. 5274/26 Inspektorowie samorządu gminnego nie powini pobierać ryczałtu za wyjazdy służbowe, lecz należy im za każdy wyjazd w obręb powiatu wypłacać diety oraz zwracać rzeczywiste koszty podróży. W powołanym okólniku zastrzeżono, że przy zatwierdzaniu budżetów władze nadzorcze powinny przestrzegać, ażeby ogólna suma wydatków na diety i koszty podróży inspektora samorządowego nie przekraczała 50% uposażenia pracownika samotnego w VII grupie uposażenia szczebel „a"

Ponieważ od czasu wydania rzeczonego okólnika normy diet przy podróżach służbowych pracowników służbowych funkcjonarjuszów państwowych, a więc zgodnie z postanowieniem § 17 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 30. XII. 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073 także przy podróżach służbowych pracowników komunalnych zostały podwyższone przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie ma nic przeciwko temu ażeby wyż. wspomniana norma maksymalna 50% uposażenia pracownika samotnego w VII grupie uposażenia szczebel „a" obliczana była z uwzględnieniem 15% dodatku komunalnego oraz 10% i 15% zasiłku, jaki obecnie pobierają pracownicy komunalni.

Powyższe zechce Pan Wojewoda zakomunikować Wydziałowi Powiatowemu w Zamościu oraz innym Wydziałom Powiatowym na obszarze powierzonego Mu Województwa.

46.

Okólnik Nr 38 z 12 lutego 1929 roku (AP. 9591/1.) do P. P. Wojewodów w sprawie skutecznej ochrony zwierzyny przed wnykarstwem.

Na skutek silnych mrozów i głębokich śniegów drobna zwierzyna polna i leśna, a przedewszystkiem zające i kuropatwy, zmuszona jest szukać pożywienia w pobliżu osiedli ludzkich, stając się dzięki temu łatwą zdobyczą osób, łowiących zwierzynę za pomocą wnyków, potrzasków i innych sposobów niedozwolonych.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Rolnictwa poleca p. Wojewodzie wydać szybkie zarządzenia podległym starostom, by należycie korzystali z przysługujących im uprawnień z art. 77, poz. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 3. XII. 1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) i skutecznie zabezpieczyli zwierzynę przed łowieniem jej na śniegu w sposób niedozwolony.

47.

Okólnik Nr. 39 z 7 lutego 1929 r. (AC. 4244/1) P. P. Wojewodom (wszystkim) w sprawie stwierdzenia obywatelstwa polskiego szeregowych rezerwy.

przesyła się do wiadomości.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. AC. 4244/I.
Warszawa,
dnia 7 lutego 1929 r.

Odpis

Do
P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy

W odpowiedzi na pismo P. Komisarza Rządu z dn. 9. VIII. 1928 r. Nr. Eks. III. 1113. S/27, Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dn. 22 IV. 1927 r. L. Rej 3771/25 w sprawie obywatelstwa Benjamina Nismana zajął stanowisko, iż w naturalnym — w mowie potocznej powszechnie używanem znaczeniu, pojęcie przyjęcia do służby wojskowej oznacza wogóle akt władzy, włączający poszczególną osobę do wojska i że przyjęcie to, skutkuje nabycie obywatelstwa polskiego na zasadzie art. 4 pkt. 5 ustawy z dn. 20.I. 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), oczywiście, o ile nie uczyniono przeciwnego zastrzeżenia, przewidzianego w tymże przepisie.

Z powyższego wynika, że już samo wciągnięcie cudzoziemca do ewidencji wojskowych, po uznaniu go za zdolnego do służby wojskowej, stanowi dostateczny tytuł prawny do zastosowania punktu 5 art. 4, że zatem faktyczne odbycie czynnej służby w W. P. nie stanowi nieodzownego warunku uzyskania obywatelstwa polskiego. Fakt, czy dana osoba wstąpiła ochotniczo do służby wojskowej, czy też została wzięta z poboru niema istotnego znaczenia.

Wspomniany wyżej wyrok N. T. A. dotyczy wszakże osoby, która przyjęta została do służby wojskowej na zasadzie „Tymczasowej ustawy o powsz. obow. służby wojskowej" z dnia 27 X. 1918 r. (Dz. P. K. P. Nr. 13, poz 28), a więc przed wejściem w życie ustawy o powsz. obow. wojsk. z dnia 23.V. 1924 (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz 609)

Analogiczną zatem interpretację należy stosować we wszystkieh wypadkach przyjęcia do służby wojskowej na zasadzie „Tymczasowej ustawy". Inaczej rzecz się ma, o ile chodzi o przyjęcie do służby wojskowej na zasadzie ustawy z 23.V. 1924 (Dz U. R. P. Nr. 61, poz. 609). Przyjęcie do służby wojskowej na podstawie art. 7 tejże ustawy, a nawet odbycie czynne tej służby nie stwarza tytułu do nabycia obywatelstwa polskiego, a to z uwagi na postanowienia art. 79 pkt. 3 ustawy. Jeżeli bowiem cudzoziemiec przyjęty do służby wojskowej stałby się przez fakt wcielenia go do wojska obywatelem polskim, to nie mógłby on później domagać się zwolnienia od obowiązku służby wojskowej, zgodnie z postanowieniem pktu 3 art. 79 ustawy, gdyż pełniłby on tę służbę już jako obywatel polski (z art. 4 pkt. 5), a nie jako cudzoziemiec.

Ustawodawca, wprowadzając wspomniany art. 79, niewątpliwie nie mógł wychodzić z innego stanowiska prawnego, inaczej bowiem przepis art. 79 stałby się w praktyce niewykonalnym.

Interpretacja ta znalazła wyraźne określenie w art. 1 pkt. 9 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 11.I. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 26).

48.

Okólnik Nr. 40 z 16 lutego 1929 r. (Apr. 1196/6) do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie ograniczeń przemiałowych.

Ze strony zainteresowanych związków przemysłu młynarskiego napływają do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zażalenia, że niektóre urzędy powiatowych władz administracji ogólnej dotychczas nie otrzymały jeszcze próbek obowiązującego typu mąki żytniej i że, skutkiem tego, wspomniane związki młynarskie względnie poszczególni właściciele młynów nie mogą zapoznać się z urzędowym typem mąki żytniej.

Ze względu na konieczność jaknajrychlejszego rozpowszechnienia obowiązujących typów mąki żytniej — celem umożliwienia młynarzom zastosowania się do przepisów rozporządzenia z dn. 1-go grudnia 1928 r. o przemiale żyta i pszenicy (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 882) — zechce Pan Wojewoda wydać zarządzenie, aby każdorazowo ustalony typ mąki żytniej był natychmiast po otrzymaniu go w Urzędzie Wojewódzkim rozsyłany podległym urzędom I-ej instancji.

Jednocześnie należy zarządzić, aby równie ściśle były przestrzegane inne zlecenia zawarte w okólniku Nr. 248 z dn. 11 grudnia 1928 w sprawie normalizacji przemiału.

Wszystkie związki młynarskie, cechy piekarskie i t. p, organizacje miejscowe powinny być bezpośrednio zawiadamiane o każdorazowej zmianie typu mąki żytniej. Podobnie powinna być zawiadomiona o ukazaniu się nowego urzędowego typu mąki żytniej miejscowa prasa.

Ponadto w związku z napływającemi wciąż zażaleniami o nieprzestrzeganiu obowiązujących przepisów wyżej wspomnianego rozporządzenia o przemiale żyta i pszenicy — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych raz jeszcze podkreśla konieczność rozciągnięcia ściślejszej kontroli nad młynami.

W żadnym razie nie mogą być tolerowane odchylenia od obowiązującego typu mąki żytniej w kierunku jaśniejszej jego barwy.

Kontrola powyższa powinna polegać nietylko na rewizji w młynach, ale również na kontrolowaniu jakości mąki w piekarniach i t. p. zakładach przerabiających mąkę oraz w składach mąki celem zbadania źródła jej pochodzenia.

Zechce Pan Wojewoda zarządzić również, aby podczas każdorazowej lustracji piekarń, dokonywanej przez Wojewódzką Komisję do

badania wypieku chleba — były pobierane próbki mąki dla porównania jej z typem urzędowym. Próbki w piekarniach należy pobierać zwłaszcza w miejscowościach, co do których zachodzi podejrzenie, że przenika do tych miejscowości mąka żytnia jaśniejsza od ustalonego typu obowiązującego z innych okolic kraju.

49.

Okólnik Nr. 41 z 16 lutego 1929 roku (OJ. 142/1/Wyszk.) do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie należytego użycia, oraz w sprawie szkolenia i uzupełnienia materjału osobowego w urzędach administracji ogólnej.

W obecnem stadjum rozwoju administracji ogólnej, kiedy ważniejsze przepisy organizacyjne zostały już ogłoszone, a w urzędach odbywa się praca nad wprowadzeniem nowych zasad organizacji w życie, uważam za wskazane zwrócić szczególną uwagę Pana Wojewody na wiążące się ściśle z organizacją postulaty z dziedziny polityki personalnej. Zagadnienie to, dające się wyrazić w staraniu o taką obsadę stanowisk w administracji ogólnej, aby je zajmowały osoby, posiadające walory i uzdolnienia dla danego stanowiska najwłaściwsze, muszę uznać za obecnie najważniejsze w całości dążeń i prac, zmierzających do usprawnienia i podniesienia na wyższy poziom naszej administracji.

Znajduję, że prace w kierunku realizacji tego zagadnienia dopiero rozpoczęto, że materjał osobowy pracujący w urzędach adm. ogólnej nie zawsze jest właściwie użyty, nie wszystkie zdolności urzędników są wyzyskane i wreszcie, że uzupełnienie etatu osobowego odbywa się — niezawsze z konieczności — w sposób zbyt doraźny, niegwarantujący wybrania najlepszego kandydata i osadzenie go na najwłaściwszem stanowisku.

Dlatego też zamierzam zwrócić obecnie szczególną uwagę: A) na sprawy zużytkowania i wyszkolenia urzędników będących już na służbie w administracji ogólnej oraz B) na sprawę zapewnienia dla administracji dostatecznego dopływu świeżych sił.

Zużytkowanie i wyszkolenie urzędników pozostających już na służbie w administracji ogólnej.

A) W odniesieniu do zagadnienia zużytkowania i wyszkolenia urzędników będących już na służbie w administracji ogólnej, należy przedewszystkiem stwierdzić, iż pośród tych urzędników dadzą się wyodrębnić dwa typy uzdolnień odpowiadające dwu głównym kierunkom pracy i karjery w administracji ogólnej. Jednemu z tych typów uzdolnień odpowiadają urzędnicy, posiadający dane do objęcia tych rozlicznych obowiązków, nietylko biurowych, lecz w pierwszym rzędzie społecznych, politycznych i gospodarczych — jakie są zadaniem kierowników urzędów administracji ogólnej.

Podobne kwalifikacje zawdzięczać można tylko wrodzonym zdolnościom do kierowania życiem zbiorowości, rozwiniętemu instynktowi społecznemu i doświadczeniu, nabytemu w pracy społecznej. Studja i praktyka urzędnicza mogą te kwalifikacje umocnić i spotęgować, ale nie mogą ich stworzyć. — Drugim typem są urzędnicy w mniejszym stopniu nadający się na stanowiska ogólne i kierownicze, posiadający natomiast uzdolnienia i zamiłowania do ścisłego opanowania i pogłębienia określonej dziedziny administracji, w której pracują.

Jest oczywistem, że należy dążyć do obsadzania urzędnikami pierwszego typu stanowisk starostów, przynajmniej pewnej części stanowisk zastępców starostw, a także w urzędach wojewódzkich stanowisk inspektorów administracyjnych. Natomiast urzędnicy drugiego typu będą niezastąpieni na stanowiskach referentów i zastępców starostów w starostwach, referentów i naczelników wydziałów w województwach, oraz referentów, naczelników wydziałów, a nawet dyrektorów departamentów w ministerstwach. Od właściwej zatem oceny rozporządzalnego materjału osobowego oraz od nadania właściwego kierunku przebiegu służby poszczególnych osób, będzie zależało w znacznym stopniu osiągnięcie postulatu obsadzania stanowisk w administracji ogólnej przez właściwych kandydatów. Drugim warunkiem osiągnięcia tego postulatu będzie należyte wyrobienie urzędników zarówno pierwszego, jak i drugiego typu, przez danie im możności odbycia potrzebnej praktyki uzupełniającej oraz przez uzupełnienie ich przygotowania i wiadomości w drodze specjalnego wyszkolenia.

Mając powyższe na uwadze Ministerstwo zamierza kierować się w odniesieniu do poszczególnych grup materjału osobowego, pozostającego na służbie następującemi wytycznemi:

Starostowie.

I. W odniesieniu do starostów już sprawujących kierownictwo powiatów, Ministerstwo zamierza prowadzić akcję selekcyjną, utrwalającą lub osadzającą poszczególnych starostów w tych powiatach, których stosunki wymagają wartości osobistych i uzdolnień, reprezentowanych przez danego starostę, oraz kierując na inną drogę pracy administracyjnej tych starostów, którzy zdolności kierowniczych nie posiadają w dostatecznym stopniu i z większym pożytkiem mogą być użyci w pracy ściśle urzędniczej. Nadto Ministerstwo zamierza prowadzić akcję uzupełniającą przygotowanie i wiadomości starostów, zwłaszcza w kierunku rozszerzenia i pogłębienia ich wiedzy gospodarczej i doświadczenia społecznego.

W związku z tą akcją Ministerstwo oczekuje od Pana Wojewody:

1) dokładnego zapoznania się osobistego z wartością i rodzajem uzdolnień starostów pozostających na służbie w powierzonych Panu Wojewodzie powiatach i stałego ich obserwowania;

2) stałego informowania Ministerstwa — zwłaszcza w drodze ustnej opinji udzielanej w Ministerstwie przez Pana Wojewodę — o charakterystyce i rodzaju uzdolnień poszczególnych starostów, oraz o stopniu dostosowania ich zdolności i kwalifikacyj do potrzeb powiatów, jakie im są powierzone;

3) ewentualnych wniosków o przeniesienie poszczególne starostów do innych powiatów względnie na inne stanowiska służbowe, o ileby się okazało, że uzdolnienia danego starosty nie są właściwe — specjalne do kierowania zagadnieniami, jakie w powierzonym mu powiecie występują lub też, że odnośni starostowie nie posiadają wogóle dostatecznych zdolności do kierowania życiem powiatu;

4) stałego szkolenia i wyrabiania starostów pozostających na służbie w województwie przez organizowanie zjazdów starostów z odpowiednio opracowanym programem przez zapewnienie wzajemnego kontaktu pomiędzy starostami tego samego województwa i województw sąsiadujących, organizowanie wycieczek grup starostów i inne t. p. środki wymiany doświadczeń, wreszcie przez wpływ osobisty Pana Wojewody podczas możliwie częstych wyjazdów inspekcyjnych, oraz przez wpływ należycie wybranego i uzdolnionego inspektora wojewódzkiego.

Ze swojej strony Ministerstwo będzie prowadziło wyszkolenie specjalne starostów, a w szczególności zamierza:

1) organizować kursa instrukcyjne ogólne, dotyczące ogólnych zadań starostów, zarówno o charakterze ściśle urzędniczym, jak i wypływających ze stanowiska starosty, jako kierownika życia powiatu;

2) organizować kursa specjalne z zakresu poszczególnych dziedzin administracji—mające głównie na celu zapoznanie starostów z daną dziedziną administracji i polityką właściwych ministerstw i departamentów w tej dziedzinie;

3) organizować zbiorowe wycieczki instrukcyjne krajowe i zagraniczne;

4) w miarę możności umożliwiać poszczególnym starostom, szczególnie się odznaczającym na polu pewnych konkretnych zagadnień państwowych lub samorządowych, przeprowadzanie badań i studjów.

Kandydaci na starostów.

II. W odniesieniu do urzędników o uzdolnieniu pozwalającem ich w przyszłości zużytkować na stanowiska kierowników władz administracji ogólnej (a więc w odniesieniu do poszczególnych zastępców starostów i ewent. innych kandydatów na starostów) — Ministerstwo zamierza prowadzić akcję wyszkoleniową, zapewniającą możliwie wszechstronne wyrobienie tych kandydatów przez danie im należytej praktyki na stanowiskach pomocniczych i samodzielnych w starostwach, oraz przez szkolenie ich na odpowiednich kursach, wycieczkach i t. p.

W odniesieniu do tej kategorji materjału osobowego Ministerstwo oczekuje od Pana Wojewody:

1) dokładnego zapoznania się osobistego i przy pomocy inspektora administracyjnego z wartością i kierunkiem uzdolnień: a) wszystkich zastępców starostów na obszarze województwa, b) wszystkich innych urzędników I kat., którzy mogliby rokować nadzieje na zużytkowanie ich w przyszłości jako kierowników powiatów;

2) stałego informowania ministerstwa o tych osobach z pośród urzędników I kat., w województwie, których uzdolnienie pozwala na zużytkowanie ich w przyszłości jako starostów. Szczególnie będzie się ministerstwo interesowało opinją Pana Wojewody o czynnych obecnie zastępcach starostów;

3) takiego kierowania praktyką tego typu urzędników, aby dała ona im możliwie najwięcej z punktu widzenia wszystkich zadań starosty a zarazem pozwoliła wszechstronnie ocenić ich wartość i kierunek uzdolnień. W szczególości należy: a) dać możność tym urzędnikom odbyć praktykę (ewentualnie w charakterze zastępców) w powiecie dobrze prowadzonym przez odpowiedniego starostę, posiadającego zdolności wychowawcze w stosunku do swoich współpracowników, b) w miarę postępów w praktyce powierzać im czasowe kierownictwo powiatów chwilowo nieobsadzonych, lub powierzać inne zadania specjalne, pozwalające wykazać specjalne kwalifikacje, c) w miarę możności udostępniać im branie udziału w zjazdach starostów, a także ułatwiać częste zetknięcie się z Panem Wojewodą i z urzędem wojewódzkim.

Ze swojej strony Ministerstwo będzie w stosunku do osób uznanych, w porozumieniu z Panem Wojewodą, za rokujących nadzieje, iż w przyszłości będzie ich można zużytkować na stanowiskach starostów, prowadziło podobną akcję wyszkoleniową, jak omówiona w p. I., w odniesieniu do starostów, z tem, że kandydaci będą uczestniczyli bądź w kursach i wycieczkach dla starostów, bądź też zostaną powołani na kursa specjalnie zorganizowane dla tego typu urzędników.

Zwracam uwagę, iż w celu wszechstronnego przygotowania kandydatów na stanowiska tak ważne i odpowiedzialne, jak stanowiska starostów, należy od nich wymagać także możliwie dokładnego zapoznania się z pracą

ściśle urzędniczą i to zarówno referendarską jak i manipulacyjną.

Wreszcie zaznaczam, że w Ministerstwie rozważa się obecnie myśl ustanowienia specjalnych egzaminów teoretyczno - praktycznych dla kandydatów na stanowiska starostów.

W stosunku do urzędników wciągniętych w porozumieniu z Panem Wojewodą na listę podlegających szkoleniu omówionemu powyżej Ministerstwo zastrzega sobie nadzór nad przenoszeniem ich na inne miejsca służbowe, nawet w tym wypadku, jeżeli chodzi o urzędników posiadających VIII stopień służbowy:

Urzędnicy o szczególnych kwalifikacjach fachowych.

III. W odniesieniu do urzędników kwalifikujących się szczególnie do pracy ściśle urzędniczej w pewnym specjalnym dziale administracji, Ministerstwo będzie współdziałać z P. P. Wojewodami w pracy nad ich należytem zużytkowaniem, nad pogłębieniem ich wiedzy fachowej i zapewnieniem im możliwości odbywania specjalnych studjów teoretycznych i praktycznych. — Na P. Wojewodzie ciąży w tym względzie obowiązek.

1) zwracania szczególnej uwagi na zapoznawany dotychczas, a wyjątkowo wartościowy dla administracji element urzędników o uzdolnieniu specjalnem, zebrania o wybijających się urzędnikach tego typu miarodajnej opinji przy zużytkowaniu w tym celu opinji i wiadomości fachowych naczelnikow wydziałów w urzędzie wojewódzkim oraz spostrzeżeń inspektora wojewódzkiego. W swoim czasie Ministerstwo zażąda od Pana Wojewody danych co do kandydatów z pośród tego typu urzędników, nadających się do szkolenia specjalnego i szerszego zużytkowania;

2) czuwania nad przebiegiem służby urzędników — fachowców, użytkowania ich tylko na właściwych miejscach' ułatwienia im prowadzenia studjów naukowych i zapewnienia wybijającym się awansu:

Ze swojej strony Ministerstwo:

1) umożliwi takim urzędnikom korzystanie z bibljoteki centralnej ministerstwa i ze stołecznych bibljotek naukowych, wypożyczając im książki w drodze korenspondencyjnej;

2) będzie organizować specjalne kursy fachowe;

3) będzie udzielać najzdolniejszym z pośród nich i rokującym największe nadzieje na przyszłość stypendjów na specjalne studja naukowe.

Z pośród tej kategorji urzędników, o której mowa obecnie, szczególną opieką zarówno ze strony P. P. Wojewodów, jak i ze strony centrali Ministerstwa należy otoczyć tych, którzy wykazują uzdolnienia i zamiłowanie do naukowej pracy na polu nauk administracyjnych. Należy się w szczególności starać ażeby tacy urzędnicy znaleźli się w środowisku sprzyjającem pracy naukowej, a więc przedewszystkiem w miastach uniwersyteckich. Przy podziale pracy w urzędzie winno się mieć również wzgląd na ich prace naukowe. Wszelkiemi wreszcie środkami należy ich studja naukowe popierać. Wprawdzie tacy urzędnicy (z natury rzeczy nie liczni, albowiem mowa tu wyłącznie o jednostkach wybitnych) będą w dalszej przyszłości dla bieżącej pracy w administracji straceni, albowiem w normalnej drodze stanowić oni powinni kadry profesorów i docentów nauk administracyjnych w wyższych uczelniach, to jednak opiekę i nakład środków na ich kształcenie odpłacą administracji sowicie: niepodobna bowiem myśleć o wzniesienie administracji na wyższy poziom fachowy bez stałego podnoszenia polskich nauk administracyjnych, do czego są przedewszystkiem powołane wyższe uczelnie.

Inni urzędnicy.

IV. W odniesieniu do pozostałej rzeszy urzędników Ministerstwo oczekuje od Pana Wojewody:

1) zainicjowania prac, któreby miały na celu podniesienia ogólnego poziomu fachowego, społecznego i obywatelskiego wśród urzędników. W szczególności ma Ministerstwo na myśli stałą pracę starostów i naczelników wydz. woj. nad szkoleniem urzędników, a także organizowanie przy udziale urzędu wojewódzkiego kursów, odczytów, referatów, prelekcyj przez radjo i t. p., organizowanie powiatowych czyteln, wypożyczalni czasopism i książek i t. d.;

2) stałej obserwacji urzędników z tendecją wyszukania i wydobywania na powierzchnię ludzi zdolniejszych, choćby samouków, którzy mogą być w następstwie użyci bądź jako urzędnicy fachowcy, bądź też nawet jako kandydaci na stanowiska kierownicze.

Poszukiwanie nowych sił dla administracji.

B. W odniesieniu do problematu zapewnienia dla administracji dopływu świeżych sił, zamierza Ministerstwo zwrócić szczególną uwagę na dopływ kandydatów na urzędników I kat., ze źródeł naturalnych, t. j. z pośród młodzieży kończącej studja w wyższych uczelniach. W tym celu Ministerstwo wzmocni kontrakt z wyższemi uczelniami a także bezpośrednio ze związkami i organizacjami młodzieży studjującej, zmierzając do zachęcenia wychowańców wyższych zakładów naukowych do poświęcenia się specjalnym studjom administracyjnym i karjerze w administracji ogólnej. Od Pana Wojewody Ministerstwo oczekuje również wejścia w kontakt z miejscowemi uczelniami wyższemi, o ile takie na obszarze

województwa istnieją a także jeżeli Pan Wojewoda uzna to za możliwe i wskazane nawiązania bezpośredniego kontaktu z młodzieżą.

W stosunku do praktykantów na stanowiska I kat., Ministerstwo zamierza współpracować z P. P. Wojewodami w należytem wykorzystaniu okresu próbnej służby, dokładnego obznajmienia praktykantów z zawodem w jakim mają pracować, oraz dla poznania i ocenienia ich wartości i uzdolnień.

W związku z tem Ministerstwo oczekiwać będzie od Pana Wojewody:

1) intensywnego szkolenia praktykantów przez danie im możności wszechstronnego zapoznania się z zadaniami i pracami administracji ogólnej. Jeżeli w stosunku do pozostających już na stałej służbie urzędników-fachowców powinna obowiązywać zasada nieodrywania ich od referatów i zagadnień, którym się poświęcili, a tylko posuwania ich na wyższe stanowiska o ile możności w zakresie tej samej specjalności, to praktykanci I kat. — zarówno posiadający uzdolnienia kwalifikujące ich na przyszłych kierowników, jak i na przyszłych urzędników — fachowców, powinni być możliwie często przenoszeni z referatu do referatu, aby im dać możność wszechstronnego zapoznania się z administracją;

2) określenia, przez czas próbnej służby, charakteru uzdolnień praktykanta i drogi jaką powinien on być w dalszej służbie skierowany aby go możliwie najlepiej dla administracji wykorzystać;

3) dokładnej opinji wyrobionej osobiście a także przy zużytkowaniu w tym celu inspektora administracyjnego, naczelników wydziałów wojewódzkich i starostów, o wartości i uzdolnieniach praktykantów I-ej kategorji, pozostających na próbnej służbie w województwie. O udzielenie takiej opinji o poszczególnych praktykantach, lub o najlepszych z pośród praktykantów, Ministerstwo zwróci się w swoim czasie do Pana Wojewody.

Ze swojej strony Ministerstwo:

1) spowoduje rewizję przepisów o przyjmowaniu do służby w administracji ogólnej i o służbie próbnej urzędników I kat., w kierunku ustalenia zasad i podstaw badania uzdolnień i przydatności zgłaszających się kandydatów na stanowiska I kategorji;

2) będzie organizowało specjalne kursa wyszkolenia dla praktykantów;

3) będzie organizowało wycieczki instrukcyjne dla tych praktykantów, którzy zostaną zakwalifikowani jako posiadający przyszłość w administracji.

Sprawa poddania rewizji egzaminów praktycznych w administracji oraz ewentualnego powołania do życia specjalnej akademji administracyjnej jest obecnie w Ministerstwie w toku studjów i rozważań.

Na zakończenie jeszcze jedna uwaga, dotycząca zwłaszcza urzędników wybijających się ponad przeciętny poziom: z całą bezwzględnością zwalczać będę tendencje, które niestety ujawniały się już niejednokrotnie, zatajania przez P. P. Wojewodów tych właśnie wybijających się jednostek w celu zachowania ich wyłącznie na swoim terenie. Tego rodzaju krótkowzroczny egoizm przynosi jaknajgorsze rezultaty, paczy bowiem proces wyrabiania się wszechstronnego najcenniejszych urzędników i przeczy zasadzie użycia każdego na najodpowiedniejszem dlań miejscu. Wymagam od pp. Wojewodów, aby wznieśli się pod tym także względem na poziom potrzeb całej administracji i polityki personalnej, liczącej się z daleką przyszłością administracji.

Całokształt prac wykonawczych związanych z zagadnieniami poruszonemi w niniejszem pismie, zechce Pan Wojewoda powierzyć inspektorowi administracyjnemu, który powinien nad niemi czuwać, zarówno ze stanowiska urzędnika inspekcyjnego — podczas objazdów — jak i ze stanowiska referenta tych spraw w urzędzie wojewódzkim.

Zagadnienia poruszone powyżej, należy omówić na specjalnej konferencji naczelników wydziałów wojewódzkich i przyciągnąć tych ostatnich do stałego współdziałania przy wykonywaniu wytycznych, zawartych w niniejszem zarządzeniu.

Rozdzielnik otrzymują P. P.:

Wojewodowie,
Komisarz Rządu na m. st. Warszawę,
Dyrekt. Departamentów w M. S. Wewn.,
Naczelnicy Wydziałów w M. S. Wewn.,
Naczelnicy Wydziałów w Urz. Woj. i Komisarjacie Rządu,
Starostowie,
Wszyscy urzędnicy I-ej kat. w M. S. Wewn.,
Komendant Główny Pol. Państwowej,
Dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza,
Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego.

50.

Okólnik Nr. 42 z 16 lutego 1929 r. (OL. 1708/1) do PP. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów i Urzędników referujących w Min. Spr. Wewn. w sprawie podawania źródeł wykorzystanych przy opracowaniu projektów prawodawczych.

Urzędnicy Min. Spraw Wewnętrznych, którym poruczono opracowanie projektów ustawodawczych albo innych norm o charakterze ogólnym, gromadzą z reguły w tym celu cały szereg materjałów, obejmujących przedewszystkiem obowiązujące w danym przedmiocie na całym lub na poszczególnych obszarach R. P. przepisy prawne, następnie inne publikacje urzędowe (okólniki, zarządzenia, wyjaśnienia, orzecznictwo sądowe i sądowo-administracyj-

ne) jako też prywatne (opracowania systematyczne, krytyczne i t. p.), — wreszcie przepisy obowiązujące w państwach innych, oraz odnośną fachową literaturę obcą.

Materjały te, zgromadzone niekiedy w zakresie bardzo obszernym, nie zostają następnie utrwalone ani w uzasadnieniu opracowywanego projektu ani w inny sposób, co uniemożliwia z jednej strony kontrolę nad tem, czy materjały te są kompletne, z drugiej strony korzystanie z nich dla celów szkolenia urzędników jako też dla przyszłych prac w tej samej dziedzinie.

Wobec tego zarządzam co następuje:

Wszelkie materjały o których mowa wyżej, o ile nie mogą być dołączone do aktu sprawy, winien referent na akcie szczegółowo wymienić, podając tytuł, źródło, w którem odnośne materjały opublikowano, bibljotekę, w której odnośne dzieło się znajduje i t. p.

Odnośnie do materjałów, które są dla sprawy najbardziej istotne, należy zamieścić obszerniejszą wzmiankę lub streszczenie; dotyczy to zwłaszcza tych publikacyi, których wydobycie w przyszłości dla użytku urzędowego może z jakichkolwiek powodów natrafić zdaniem referenta na trudności.

Wykorzystanie studjów, związanych z opracowaniem projektów prawodawczych, odbywać się będzie również drogą odczytów oraz w formie artykułów, zamieszczanych w Gazecie Administracji i Policji.

Co się tyczy odczytów, to referent projektu obowiązany będzie do zreferowania na zebraniu urzędników referujących w Min. Spr. Wewn. lub w danym Departamencie — bądź to zasad opracowywanego projektu, bądź streszczenia odpowiednich materjałów, bądź też gotowego już projektu wraz z materjałami w zakresie i czasie oznaczonym przez Dyrektora Dep. Organiz. w porozumieniu z Dyrektorem właściwego Departamentu.

Niezależnie od odczytów przywiązuję wagę do tego, ażeby o ważniejszych zamierzeniach legislacyjnych zamieszczane były informacje w Gazecie Admin. i P. P. Czuwanie nad tem należy do poszczególnych członków Komitetu redakcyjnego tej Gazety.

Dyrektor Departamentu Organizacyjnego może ewentualnie w porozumieniu z właściwym Dyrektorem Departamentu polecić referentowi sprawy przygotowanie odpowiedniego artykułu do Gazety Administracji i P. P.

51.

Okólnik Nr. 43 z 18 lutego 1929 r. (OB. 2152/2) P. P. Wojewodom (wszystkim z wyj. Śląskiego) i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy w sprawie opłat za mieszkania służbowe.

do wiadomości i stosowania.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OB. 2152/2.
Warszawa,
dnia 18 lutego 1929 r.

Odpis

Do
Pana Wojewody
w Wilnie

Na sprawozdanie tamtejsze z dn. 10 stycznia r. b. Nr. 253/5 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że w myśl intencji § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1. X. 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 90, p. 849), na którem oparte zostało zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 7. V. 1927 r. (Monitor Nr. 120, p. 306), funkcjonarjusze państwowi, korzystający z mieszkań służbowych opłacają za nie komorne w wysokości całego przysługującego im w danym czasie dodatku na mieszkanie.

Równocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza sprostowanie redakcyjnej omyłki, jaka wkradła się do § 3 wspomnianego wyżej zarządzenia z dnia 7 maja 1827 r.

Sprawa poruszona w p. b) sprawozdania obecnie nie jest jeszcze aktualną.

52.

Okólnik Nr. 44 z 20 lutego 1929 r. (OL. 1854/1) do PP. Dyrektorów Dep. I—V, Naczelników Wydziałów i wszystkich urzędników referujących Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,— Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Komendanta Gł. Policji Państwowej, Dowódcy K. O. P., Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu dla spraw mniejszości w sprawie instrukcji dla pełnomocników Rządu upoważnionych do zawierania umów z obcemi Państwami.

Niniejszem podaje się do wiadomości i stosowania się udzieloną przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych pismem N. P. V. 1708/28 z 28 września 1928 r. Instrukcję dla pełnomocników Rządu, upoważnionych do zawierania umów z obcemi Państwami.

1 załącznik.

INSTRUKCJA

dla pp. pełnomocników Rządu, upoważnionych do zawierania umów z obcemi Państwami.

W celu uniknięcia często zdarzających się w ostatnich czasach błędów w oryginałach międzypaństwowych umów, już po ich podpisaniu niezgodności postanowień tych umów z wewnętrznem ustawodawstwem polskiem, wreszcie pewnych braków co do formy, w ja-

kiej winny być przygotowane do podpisu pełnomocników Układających się Stron oryginały tych umów, Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje do wiadomości i dla ścisłego przestrzegania, co następuje:

1) Art. 49 ust. 1 Konstytucji R. P. stanowi, że wszelkie umowy z obcemi Państwami zawiera Prezydent R. P.; w praktyce oznacza to, że pełnomocnik Rządu, wyznaczony do rokowań i podpisania odnośnej umowy z obcem Państwem winien posiadać odpowiednie pełnomocnictwa, wystawione na jego imię za podpisem Pana Prezydenta R. P. i za kontrasygnaturami pp. Prezesa Rady Ministrów i Ministra Spraw Zagranicznych. Wzmianka o wzajemnem okazaniu sobie pełnomocnictw przez pełnomocników Układających się Stron winna zawsze znajdować się in fine preambule'u każdej umowy międzypaństwowej. Zredagowanie i uzyskanie wspomnianego pełnomocnictwa należy do kompetencji Wydziału Traktatowego M. S. Z., do którego też odnośny resort państwowy, wyznaczający swego przedstawiciela na pełnomocnika, winien się zwrócić z odpowiednim wnioskiem, podając z jakiem Państwem ma być zawarta umowa, jej krótką nazwę, imię, nazwisko i stanowisko służbowe pełnomocnika, przyczem jest bezwzględnie konieczne, aby te wnioski nadchodziły do Wydziału Traktatowego M. S. Z. przynajmniej na 8—10 dni przed datą podpisania danej umowy lub podjęcia rokowań, ponieważ uzyskania potrzebnych na pełnomocnictwie kontrasygnatur i podpisu Pana Prezydenta R. P. najczęściej tyle czasu zabiera.

2) Umowy międzypaństwowe, o ile chodzi o liczbę Stron w nich Układających się, dzielą się na umowy dwustronne i wielostronne i noszą rozmaite nazwy jako to: traktaty (traites), pakty (pactes), konwencja (conwentions), układy (accords), porozumienia (arrangements), układy protokularne (arrangements protocolaires), modus vivendi (prowizoryczny układ), deklarację (declarations), protokóły (protocoles), wymiany not (echanges de notes).

Zgodnie z przyjętym zwyczajem i zależnie od doniosłości przedmiotu umowy, nazwa „traktatów“ lub „paktów“ nadawana jest umową pierwszorzędnej wagi dla Państwa, a więc: umową o zawarciu pokoju, przyjaźni, sojuszu, koncyljacyjno-arbitrażowym, ekstradycyjnym, handlowym nazwa „konwencyj“ — najczęściej umowom zbiorowym, umowom handlowym dwustronnym, poza tem ta nazwa jak i nazwa „układy“ (accords) stosowane są do wielkiej liczby najrozmaitszych umów, regulujących stosunki gospodarcze, ekonomiczne, administracyjne i t. p.

Nazwą „Protokół“ lub „Porozumienie“ (Arrangement) może być nadawana porozumieniom resortowym tj. tym, które bywają zawierane między analogicznemi urzędami umawiających się stron w celu uregulowania mniej ważnych kwestyj natury administracyjnej. Poza tem wyraz „protokół“ stosowany bywa pod nazwą „protocole de cloture“ lub pod nazwą „protocol final“ do porozumień dodatkowych do poprzedzających umowę główną, lub też jako nazwa umowy interpretującej zmiany w innej umowie.

Przy sporządzaniu projektu umowy należy więc dążyć (w porozumieniu z kontrahentem) do ustalenia należytej nazwy umowy, z oznaczeniem między jakiemi Państwami jest ona zawierana i do ujęcia w skróceniu jej przedmiotu. Stanowi to tytuł umowy, który później po ratyfikacji, figurować ma we wszystkich tekstach lub wydawnictwach urzędowych.

Po tytule umowy, należy umieścić preambule umowy, który winien, o ile możności zaczynać się od słów „S. E. Le Président de la Republique de Pologne et S. E. le) nazwa Prezydenta lub Głowy obcego Państwa (animes du désir de reglér) wymienić jaki rodzaj spraw czy stosunek reguluje umowa, (ont resolu de conklure une convention (lub accord) et ont nommé, à cet effet, pour leurs plénipotentiaires, à savoir:

S. E. le President de la Republique de Pologne:

N.........................(imię, nazwisko, stopień naukowy, stanowisko służb.).

S. E. (lub Sa Majeste) .... (nazwa Głowy obcego Państwa):

M. .... idem

lesqueles, aprés s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et dûs forme, sont cenvenus des dispositions suivantes.“

W pewnych wypadkach preambule może zawierać bardziej szczegółową motywację i uzasadnienienie powodów zawarcia umowy: ma to szczególne znaczenie przy interpretacji umów politycznych. Następują artykuły umowy ujmujące przedmiot jej merytorycznie.

Wspomniany wyżej tytuł umowy, jej preambule oraz sam tekst umowy winny być sporządzone z uwzględnieniem reguły alternatu t. j. w egzemplarzu oryginału umowy, przeznaczonym dla Rządu Polskiego, w odnośnych zdaniach na pierwszem miejscu należy umieszczać wyrazy („Pologne“, „Gouvernement Polonais“, „Republique de Pologne“, „President de la Republique de Pologne“ „polonais“ etc. zaś na drugiem miejscu odpowiednie nazwy, dotyczące drugiego kontrahenta.

W konwencjach zbiorowych reguła ta nie ma zastosowania, ponieważ kontrahenci bywają zwykle wymienieni w porządku alfabetycznym.

W artykułach końcowych (dispositions finales), gdzie jest mowa o ratyfikacji umowy, o jej wymówieniu, o czasie jej trwania, sposobie przedłużania (np. tacite réconduction), wymianie dokumentów ratyfikacyjnych i wejściu w życie umowy, należy bezwzględnie przestrzegać, aby było zaznaczone miejsce wymia-

ny dokumentów ratyfikacyjnych przyczem, o ile podpisanie umowy następuje w stolicy jednego państwa, to wymiana dokumentów ratyfikacyjnych, zgodnie z istniejącym zwyczajem, odbywa się w stolicy drugiego kontrahentu. Poza tem należy unikać umieszczania postanowienia końcowego o wejściu w życie umowy z dniem podpisania. Postanowienie takie, biorąc rzecz ściśle, sprzeczne jest z pojęciem umowy międzynarodowej jako takiej, gdyż podpisany przez pełnomocników tekst umowy jest zaledwie projektem umowy i pozostaje nim aż do chwili ratyfikacji, mocą której zostaje wyrażona właściwa zgoda na zawarcie umowy.

Do perfekcji zgody obustronnej konieczna jest ratyfikacja drugiego kontrahenta. Ratyfikacja wiąże stronę ratyfikującą ale jej jeszcze nie obowiązuje: następuje to dopiero w chwili, gdy drugi kontrahent dokona również aktu ratyfikacji. „Perfikcja“ czyli właściwe zawarcie umowy ma miejsce w chwili wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, ponieważ każda ze stron otrzymuje w postaci dokumentu ratyfikacyjnego drugiej strony — dowód, że dokonała ona istotnie ratyfikacji umowy. O wymianie dokumentów ratyfikacyjnych spisuje się specjalny „proces-verbal d'echange“.

W umowach zbiorowych aktem równorzędnym aktowi wymiany dokumentów ratyfikacyjnych jest złożenie ich (depôt des ratification) w archiwach odnośnego Rządu lub w archiwach Sekretarjatu Ligi Narodów. Z okazji, złożenia spisuje się również „proces-verbal de depôt des ratifications“. Po wymianie następuje zwykle okres 15-to lub 30-to dniowy t. zw. „vacatio conventionis“, przewidziany w danej umowie, który służy dla opublikowania umowy w odnośnych organach prasy urzędowej Stron. Umowa wchodzi w życie dopiero z upływem wskazanego okresu i staje się prawomocną; z powyższego więc wynika, że po dokonaniu wymiany lub złożenia dokumentów ratyfikacyjnych i przed upływem wspomnianego okresu umowa już obowiązuje, lecz nie działa, z upływem zaś jego zarówno obowiązuje jak i działa.

Dopiero z chwilą ratyfikacji projekt umowy staje się umową. Potwierdza to też końcowy ustęp każdego pełnomocnictwa wystawionego do rokowań i podpisania umowy, ponieważ zawiera on zawsze wzmiankę „sous reserve de Nos Lettres de ratification, que Nous ferons delivrer conformement aux prescriptions de la Constitution Polonaise“.

Nie powinien więc projekt umowy obowiązywać z chwilą podpisania, o ile, naturalnie, nie zachodzą specjalne i zupełnie wyjątkowe okoliczności, nakazujące ze względu na interesy państwowe takie postanowienie przyjąć.

Wejście w życie umowy następuje po wymienieniu dokumentów ratyfikacyjnych i winno być od tej chwili oddzielone pewnym okresem czasu nie mniej niż dwutygodniowym dla dokonania ogłoszenia tekstu umowy w D. U. R. P. Umowy t. zw. resortowe stanowią pod tym względem wyjątek, gdyż mogą obowiązywać z dniem podpisania i najczęściej zatwierdzeniu ani ratyfikacji nie podlegają. Należy zawsze dążyć do oznaczenia w umowie daty czy też terminu wejścia umowy w życie, w przeciwnym bowiem razie przyjmuje się, że umowa obowiązuje z dniem podpisania, co jak wyżej wspomniano, nie jest wskazane.

Niezawsze wszakże wymiana dokumentów ratyfikacyjnych jest wyłącznym sposobem perfekcji umowy: możliwy jest również tryb inny — np. przez zastrzeżenie, że umowa wchodzi w życie po 15 czy 23 dniach od chwili jej aprobaty przez ciała ustawodawcze i ratyfikacji przez głowę państw układających się — o czem strony obowiązują się wzajemnie zawiadomić.

3) Tekst umowy winien być zredagowany w języku francuskim, który najczęściej też bywa używany; o ile jednak przyjęty będzie tekst w języku kontrahenta i w języku polskim, to ten ostatni w oryginale umowy, przeznaczonym dla Polski winien znajdować się na pierwszem miejscu. Jeżeli kontrahent życzy sobie zredagowania umowy w jego języku, koniecznem jest aby umowa zredagowana została również w języku polskim z zachowaniem reguły alternatu, w postanowieniach końcowych winna być wzmianka, w jakich językach umowa jest sporządzona i który z tekstów czy też oba jest miarodajny w razie wątpliwości interpretacyjnych. Podpis pełnomocnika Rządu na oryginale polskim winien być, zgodnie z wspomnianą regułą alternatu, położony na pierwszem miejscu. Przy podpisach powinny być na laku pieczątki pełnomocników (herbowe względnie monogramowe).

Oryginał umowy winien być sporządzony pod osobistem kierownictwem pełnomocnika starannie, pismem maszynowem, na ozdobnym papierze bez najmniejszych błędów i poprawek w tekście; zakończenie tekstu należy umieścić, o ile można, na nowej stronie mając na względzie, aby pod podpisami pełnomocników pozostawało jeszcze pół strony en blanc. O ile umowa sporządzona jest w dwóch językach, należy przygotować oddzielnie obydwa teksty umowy z zachowaniem reguły alternatu i pilnie bacząc, aby teksty były najściślejszym przekładem jeden w stosunku do drugiego.

Przed podpisaniem umowy pełnomocnicy winni wspólnie sprawdzić i skolacjonować odnośne oryginały, ponieważ wprowadzenie poprawek po podpisaniu umowy a tembardziej po jej ratyfikacji, nastręcza wielkie trudności ze względu, iż wszelkie nawet skądinąd drobne poprawki, poza ortograficznemi, nie mówiąc już o takich jak dodanie brakującego wyrazu lub zdania, skreślenie wyrazu, zamiana jednego wyrazu przez drugi, zmiana cyfr i t. p., wymagają porozumienia się z drugą Stroną Układającą się, ujęcia tego porozumienia

w formę specjalnego protokółu i poddania go następnie ratyfikacji w tym samym trybie, co samej umowy; wreszcie drugi kontrahent nie zawsze wyraża swą zgodę co do sposobu, w jaki błędy mają być sprostowane, wobec czego postępowanie ratyfikacyjne a tem samem wejście w życie umowy ulec musi zwłoce, co nie odpowiada często celowi dla którego umowa została podpisana.

Co do meritum samej umowy zachodzi bezwzględna konieczność uprzedniego i wyczerpującego uzgodnienia projektu umowy pod tym względem z ustawodawstwem wewnętrznem polskiem i dla tego zaleca się najusilniej konsultację z temi wszystkiemi resortami administracyjnemi, które dana umowa może interesować, lub które powołane będą następnie w/g. kompetencji do wykonywania postanowień umowy. Po ustaleniu tekstu projektu umowy, powinien on być przed podpisaniem, przesłany obowiązkowo do wglądu do Wydziału Traktatowego.

Ratyfikacja umowy podpisanej bez uprzedniego uzgodnienia z zainteresowanym lub kompetentnym resortem kwestyj lub spraw omawianych w niej nie może być przeprowadzona w trybie normalnym może być natomiast całkowicie uchylona, co oczywista, ujemne tylko spowoduje wrażenie i skutki na zewnątrz.

4) Specjalnie pełnomocnicy winni mieć na uwadze sprawę okowiązkowej konsultacji Senatu W. M. Gdańska w myśl postanowień art. 6 Konwencji Paryskiej z dn. 9.XI. 1920 r. przed zawarciem konwencyj handlowych w których Gdańsk ma uczestniczyć.

Konsultacje te przeprowadza Ministerstwo Przemysłu i Handlu w ścisłem porozumieniu z M. S. Z. i Komisarzem R. P. w Gdańsku i w takim terminie, aby wprowadzenie do konwencji tych czy innych zmian lub uzupełnień w związku z powyższą konsultacją, mogło nastąpić zawsze przed podpisaniem konwencji.

Po przeprowadzeniu konsultacji z Senatem gdańskim i wyrażeniu przez niego życzenia wzięcia udziału w konwencji, należy umieścić w projekcie konwencji, w wykonaniu punktu 2-go polsko-gdańskiej umowy co do sposobu notyfikacji zainteresowanym krajom o charakterze kontraktowym Wolnego Miasta Gdańska w traktatach handlowych, podpisanej w Gdańsku 4-go maja 1924 r., artykuł t. zw. gdański o brzmieniu następującem:

„Le Gouvernement Polonais, auquel il appartient d'assurer la conduite des affaires exterieurs de la Ville Libre de Dantzig, en vertu de l'art. 104 du Traite de Versailles et des articles 2 et 6 de la Convention de Paris entre la Pologne et la Ville Libre de Dantzig du 9 novembre 1920, se reserve le droit de declarer que la Ville Libre est Partie Contractante de la presente Convention et qu'elle accepte les obligations et acquiert les droits en derivant.

Cette reserve ne se rapporte pas aux dispositions de la presente Convention que la Republique de Pologne contracte en ce qui concerne la Ville Libre de Dantzig, conformement a ses droits decoulant des traites y relatifs".

Udział Gdańska w konwencji handlowej polega na tem, że postanowienia celne zaczynają obowiązywać na obszarze Gdańska równocześnie jak i w Polsce, ponieważ Gdańsk należy do obszaru celnego Polski, inne zaś postanowienia konwencji rozciągnięte zostają na Gdańsk w 15 dni po otrzymaniu przez drugiego kontrahenta notyfikacji Rządu Polskiego o tem, że Gdańsk, zgodnie z odnośnym artykułem konwencji, staje się w niej Stroną kontraktującą.

Przy zawieraniu innych umów (nie handlowych), w których Gdańsk jest zainteresowany, winna być zasadniczo stosowana procedura, wskazana w art. 6 Konwencji Paryskiej polsko-gdańskiej z 1920 r. t. j. uprzednio przeprowadzenie odpowiedniej konsultacji z Gdańskiem, przytem konsultacja w tych wypadkach kompetencyjnie nie należy już do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

5) Udział Polski w umowach wielostronnych może być uskuteczniony albo w drodze podpisania takiej umowy międzynarodowej podczas obrad konferencji lub kongresu poświęconego odnośnemu zagadnieniu, bądź też przez zgłoszenie przystąpienia Polski do umowy ex post, już po jej podpisaniu przez innych kontrahentów, o ile, oczywiście, umowa jest zawartą, czyli, że zawiera postanowienie umorliwiające dokonanie wspomnianego przystąpienia.

Podpisanie umowy następuje na podstawie pełnomocnictwa, wydanego pełnomocnikowi za podpisem Prezydenta R. P. Pełnomocnictwo upoważnia do wzięcia udziału w charakterze delegata Rządu Polskiego w pracach konferencji lub kongresu, na który Rząd Polski został zaproszony przez odnośny Rząd oraz do podpisania, z zastrzeżeniem następnej ratyfikacji, wszelkich układów lub aktów dotyczących spraw, które będą umieszczone na porządku dziennym konferencji.

Zgłoszenie przystąpienia do danej umowy wielostronnej ex post następuje w drodze notyfikacji dyplomatycznej, dokonywanej na mocy odpowiedniej instrukcji przez Posła R. P. w odnośnem Państwie, po uprzedniem, jednak, powzięciu przez Radę Ministrów uchwały lub przyjęciu przez Sejm ustawy, upoważniającej Ministra Spraw Zagranicznych do zgłoszenia przystąpienia, w zależności od tego, czy dana umowa, ze względu na zawarte w niej postanowienia, należy do kategorji umów wymienionych w ust. 2-gim art. 49 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, czy nie. Zgłoszenie przystąpienia bywa często ograniczone pew-

nym terminem, przed upływem którego winno ono być dokonane.

6) Udział W. M. Gdańska w umowach zbiorowych.

Możliwe są tu trzy ewentualności: 1) gdy na międzynarodowej konferencji podczas której następuje podpisanie umowy zbiorowej obecny jest Szef Delegacji polskiej, będący równocześnie zawsze Szefem Delegacji gdańskiej, wówczas umowa ta może być podpisana przez Szefa Delegacji polskiej zarówno w imieniu Polski jak i za W. M. Gdańsk, o ile ono wyraziło już przedtem na to zgodę, 2) o ile Gdańsk w danej konferencji nie uczestniczy, umowa zaś należy do rzędu otwartych, to powinna być przeprowadzona uprzednio konsultacja w myśl art. 6 konwencji Paryskiej z dn. 9.XI. 1920 r., poczem dopiero, po wyrażeniu przez Gdańsk zgody, następuje przystąpienie Gdańska do umowy przez notyfikację w drodze dyplomatycznej, wreszcie 3) gdy umowa jest zamkniętą i Gdańsk nie bierze udziału w międzynarodowej konferencji, wynikiem której jest dana umowa, wówczas Delegat Polski obecny na Konferencji winien uczynić zastrzeżenie co do ewentualnego podpisania umowy za Gdańsk ex post, o ile, oczywiście, takie zastrzeżenie będzie możliwe, poczem nastąpić winna konsultacja Gdańska i złożenie, ewentualnie, podpisu za Gdańsk przez Przedstawiciela Dyplomatycznego Polski w odnośnem Państwie.

Udział Gdańska w powyższych Konwencjach ma miejsce o tyle, o ile Polska w nich również uczestniczy.

(—) *August Zaleski.*

53.

Okólnik Nr. 45 z 15 lutego 1929 roku (AP. 482/17) do P. P. Wojewodów w Łodzi, Kielcach, Krakowie, Białymstoku, Toruniu, Poznaniu, Warszawie, Lublinie, Lwowie, Stanisławowie w sprawie sezonowej emigracji na roboty rolne do Niemiec.

W ślad okólnika Nr. 18 (Nr. IV-AP. 482/10) z dnia 18. I. b. r. Ministerstwo wyjaśnia, że przy prolongowaniu paszportów zagranicznych w myśl pktu VI c. powyżej wymienionego zarządzenia, powiatowe władze administracji ogólnej winny umieszczać stempel „Paszport emigracyjny sezonowy" nie na stronie pierwszej, lecz nad stemplem prolongaty terminu ważności paszportu zagranicznego.

54.

Okólnik Nr. 46 z 20 lutego 1929 roku (OJ. 123/2) do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie dostarczania M. S. Wewn. egzemplarza obowiązkowego.

W związku z zarządzeniami okólnika Min. Spr. Wewn. Nr. 267 z dnia 31.XII.1928 r. (OJ, 123/1/28) Ministerstwo wyjaśnia, że kartek rejestracyjnych, o jakich mowa w p. 2 tegoż okólnika, nie należy wypełniać dla wszelkiego rodzaju afiszów, plakatów oraz proklamacyj i broszur, o ile zawierają mniej niż 5 stron paginacyj.

55.

Okólnik Nr. 47 z 21 lutego 1929 r. (AP. 9536/1) do PP. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie postępowania karno administracyjnego w sprawach o przekroczenia przepisów sanitarnych.

Doszło do mojej wiadomości, że niektóre podległe władze i organa, sporządzając protokuły o przekroczenia przepisów sanitarnych zawartych w rozporządzeniach Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 10.VI 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 346) i z dnia 1.I 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 63), pociągają do odpowiedzialności karnej przeważnie właścicieli domów względnie administratorów, nie bacząc na to, że w pewnych wypadkach postanowienia cytowanych rozporządzeń przewidują odpowiedzialność karną dozorców i lokatorów, jako sprawców danego przekroczenia.

Postępowanie takie jest niedopuszczalne, jako sprzeczne z obowiązującemi przepisami, władze bowiem i organa urzędowe winny ustalić w każdym konkretnym wypadku, kto ponosi odpowiedzialność za ujawnione przekroczenie.

Ustalenie osoby winnej nie przedstawia trudności, zwłaszcza, że rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza z dnia 10.VI 1921 r. w poszczególnych przepisach ściśle rozgranicza odpowiedzialność właścicieli wzgl. administratorów, dozorców i innych mieszkańców posesyj; pozatem sprawca, o ile chodzi np. o lokatorów, może być ujawniony na podstawie zeznań świadków, którymi mogą być tak inni lokatorzy jak i osoby z pośród administracji domu.

Oczywiście, doniesienia, nieoparte na własnem spostrzeżeniu władz i organów urzędowych, mogą spowodować zarządzenie tylko zwyczajnego postępowania karno-administracyjnego.

Należy przytem uporządkować techniczną stronę przeprowadzania lustracyj sanitarnych, ponieważ zdarzają się wypadki, że za jedno przekroczenie w tym samym czasie, bywa sporządzany protokuł przez funkcjonarjuszów P. P. i przez komisje sanitarne, skutkiem czego winni są pociągani do odpowiedzialności karnej dwukrotnie za to samo przekroczenie.

Zdarza się pozatem, że władze, wydając zarządzenia w związku z stwierdzoną koniecznością zaopatrzenia posesji w pewne nowe urządzenia lub dokonania naprawy urządzeń posiadanych, nie wyznaczają interesowanym

odpowiedniego terminu t. zn. niezbędnego do wykonania robót (wbrew art. 79 rozp. o post. administracyjnem) względnie nie biorą pod uwagę okoliczności, czy dane roboty mogą być o tej porze roku wogóle wykonane.

Tego rodzaju zarządzenia, jako oczywiście niewykonalne, podrywają tylko autorytet władz i wywołują skargi.

Wkońcu zauważam, że ogólnikowe oznaczenia czynu zarzuconego obwinionemu i przyjętego za dowiedziony, używane dotychczas w wezwaniach, orzeczeniach i nakazach karnych, jak np. „za utrzymywanie posesji w stanie antysanitarnym“ jako niedostatecznie precyzujące konkretne przekroczenie, a więc uniemożliwiające obronę, np. w wypadku sporządzenia 2 protokułów za jedno przekroczenie o czem była mowa wyżej nie powinny nadal mieć miejsca. Czyn zarzucony lub przyjęty za udowodniony należy oznaczać wyraźniej: np. „za dopuszczenie do przepełnienia śmietnika“, „za wystawienie w klatce schodowej kubła ze zlewkami“ i t. p., jak tego wymagają przepisy (art. 21, 25) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365). Na tej samej podstawie (art. 25 ust. 1) w każdem orzeczeniu skazującem (nakazie karnym) winno być umieszczone pouczenie o przysługującym interesowanemu środku prawnym.

Zechce Pan Wojewoda podać powyższe do wiadomości podległym władzom i przestrzegania podanych zasad.

56.

Okólnik Nr. 48 z 25 lutego 1929 r. (OJ. 86/15) do PP. Wojewodów (wszystkich) i P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie wycieczek po kraju.

Informacje o Powszechnej Wystawie Krajowej.

I. W związku z otwarciem w drugiej połowie maja r. b. Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu przewidywany jest liczny napływ do Polski gości zagranicznych, wśród których prawdopodobnie pokaźną liczbę stanowić będą polacy, zamieszkali za granicą, zwłaszcza zaś w Ameryce. Niezależnie od tego napływu spodziewany jest silny ruch wewnętrzny ludności, wywołany odwiedzaniem Powszechnej Wystawy Krajowej przez wszystkie warstwy społeczeństwa. Według przewidywań przeciętny napływ przyjezdnych na Powszechną Wystawę Krajową wyniesie około 15.000 osób dziennie; ogólna ilość zwiedzających Wystawę wyrazi się przypuszczalnie w cyfrze półtora miljona, w czem cudzoziemców około 100.000.

Sprawą dostarczenia pomieszczeń dla przyjezdnych na P. W. K. w Poznaniu zajęło się miasto, które zorganizowało w tym celu specjalne biuro kwaterunkowe. Według danych tego biura stan pomieszczeń na okres Wystawy przedstawiać się będzie następująco: hotele, pensjonaty dysponować będą liczbą 1.400 łóżek, mieszkania prywatne zgłosiły 8.500 łóżek a w kwaterach zbiorowych znajdzie pomieszczenie 32.000 ludzi.

Pismem z dn. 30 stycznia r. b. Nr. OJ. 86-12 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadomiło PP. Wojewodów o wyznaczeniu przeze mnie specjalnego organu w Poznaniu do spraw P. W. K. w osobie starosty dr. K. Rościszewskiego, którego zadaniem również będzie współdziałanie w sprawach, dotyczących wycieczek po kraju.

Wycieczki zagraniczne.

II. Wycieczki będą dwojakiego rodzaju: cudzoziemców po Polsce i wewnętrzny ruch wycieczkowy na Powszechną Wystawę Krajową.

Organizacją wycieczek cudzoziemców zajmować się mają:

1. Poltur (Polski Klub Turystyczny) w Warszawie na terenie b. zaboru rosyjskiego,

2. Polski Związek Turystyczny w Krakowie na terenie Małopolski Zachodniej,

3. Orbis we Lwowie na terenie Małopolski Wschodniej,

4. Wielkopolski Związek Popierania Turystyki w Poznaniu, na terenie b. zaboru pruskiego,

5. Wojewódzka Komisja Turystyczna w Katowicach na terenie Śląska.

Ze względu na konieczność utworzenia w Poznaniu na czas trwania Powszechnej Wystawy Krajowej centralnego biura podróży, któreby koordynowało działalność wyżej wymienionych biur (bez której to koordynacji sprawa wycieczek okrężnych stanie na martwym punkcie) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podjęło kroki w kierunku powołania do życia takiego biura.

Marszruty wycieczek nie są jeszcze definitywnie ustalone. Jako materjał informacyjny można podać, iż przewidywane są następujące tury:

1. 5-cio, wzgl. 7-io dniowe:

a) Poznań-Warszawa-Kraków-Zakopane-Pieniny,

b) Poznań-Gdynia-Warszawa-Kraków,

2. 10-cio dniowe:

a) Poznań-Warszawa-Częstochowa-Katowice-Kraków-Zakopane-Pieniny,

b) Poznań-Gdynia-Chełmno-Warszawa-Kielce-Ojców-Kraków-Zakopane.

3. 14-o dniowe:

a) Poznań-Gniezno-Toruń-Warszawa-Częstochowa-Katowice-Kraków-Zakopane,

b) jak pod a) ze zmianą, polegającą na opuszczeniu Częstochowy, Katowic, Zakopanego, a włączenie Lwowa i Karpat Wchodnich,

4. 16-o wzgl. 17-o dniowe:

a) Poznań-Gdynia-Toruń -Warszawa - Częstochowa-Katowice-Kraków-Zakopane-Lwów,

b) jak pod a) ze zmianą polegającą, na opuszczeniu Częstochowy i Katowic a włączeniu Karpat Wschodnich,

5. specjalna 10-cio dniowa wycieczka, obejmująca szlak: Poznań-Warszawa-Wilno-Nowogród-Pińsk-Puszczę Białowieską,

Tury automobilowe prawdopodobnie obejmą szlaki:

1. Gdynia-Kartuzy-Poznań,
2. Poznań-Częstochowa-Ojców-Kraków,
3. Poznań-Kutno-Łowicz-Warszawa,
3, Warszawa - Radom- Kraków - Morskie Oko,
5. Warszawa-Lublin- Lwów-Stanisławów Jabłonica,
6. Warszawa-Białowieża-Myszyniec-Osowiec-Łomża-Warszawa,
7. Stanisławów - Stryj - Sambor - Chyrów-Krosno-Gorlice-Sącz-Skomielna.

Zaznaczam, iż z chwilą definitywnego określenia przez powołane czynniki marszrut i tur zostaną o tem PP. Wojewodowie natychmiast zawiadomiemi.

Nie ulega wątpliwości, iż oprócz wycieczek zorganizowanych będą także i wycieczki niezorganizowane (dzikie) tak kolejowe, jak i automobilowe, przedsiębrane przez poszczególne jednostki i grupy; jak szerokim strumieniem rozleją się one po kraju, — dzisiaj trudno przewidzieć.

Wycieczki turystyczne po kraju zarówno polaków, zamieszkałych poza granicami państwa, jak i cudzoziemców będą posiadać — co nie wymaga uzasadnienia olbrzymie znaczenie natury propagandowej, to znaczenie da się osiągnąć, jeśli władze administracji ogólnej i samorządowej wykażą jaknajwiększe zainteresowanie. inicjatywę i zgodne współdziałanie w dziedzinie stworzenia odpowiednich warunków dla ruchu turystycznego.

O ile chodzi o władze administracji samorządowej, to gminy miejskie leżące na szlaku wycieczek, powinny w dobrze zrozumiałym interesie publicznym przystąpić do:

1) utworzenia biur informacyjnych (np. Warszawa-Kraków-Lwów-Wilno i t. d.),

2) zajęcia się zabezpieczeniem kwater dla przyjezdnych na wzór Poznania,

3) zorganizowanie łącznie z instytucjami turystycznemi wycieczek po mieście i okolicy (np. zwiedzanie miasta i okolic autokarami, zaangażowanie do prowadzenia wycieczek młodzieży akademickiej i wyszkolenie jej), widowisk i różnych imprez,

4) podjęcie razem z instytucjami turystycznemi umiejętnej propagandy: a więc wydanie przewodników po mieście, planów miasta, wywieszenie plakatów i napisów orjentacyjnych i t d,

5) poddania (łącznie z władzami administracji ogólnej) rewizji cenników hotelowych, przyczem żądania powinny iść w kierunku uwidocznienia w cennikach ogólnej sumy, obejmującej wszystkie koszta najmu pokoju wraz z rozmaitemi dodatkami i podatkiem hotelowym i w kierunku dostosowania ceny najmu do godziwej normy; niezależnie od tego powinien być ściśle przestrzegany nakaz o wywieszaniu cenników w każdym pokoju przeznaczonym do wynajmu (ew. nawet w dwóch językach),

6) stosowania wobec cudzoziemców jaknajdalej idących ułatwień meldunkowych w ramach obowiązujących przepisów.

7) rozwinięcia intensywniejszej akcji nad podniesieniem wyglądu estetycznego miasta.

Przed władzami administracji ogólnej stoją następujące zadania:

1) wydanie zarządzeń w sprawie uporządkowania stanu i wyglądu autobusów i innych środków lokomocji,

2) wydanie zarządzeń co do uporządkowania ruchu kołowego (np. przestrzeganie godzin rozkładu jazdy przez autobusy, zatrzymywanie się samochodów i (dorożek przed przystankami tramwajowemi podczas wsiadania i wysiadania pasażerów),

3) wydanie zarządzeń, mających na celu ochronę cudzoziemców przed wyzyskiem, zwłaszcza na tle wynajmu lokali i aprowizacyjnem,

4) roztoczenie bacznego nadzoru nad stanem sanitarnym hoteli,

5) spowodowanie zniesienia zwyczaju pobierania w hotelach i restauracjach napiwków, a zastąpienia ich pewnym %, doliczanym do rachunku,

6) stworzenie warunków odpowiedniego bezpieczeństwa dla cudzoziemców, zwłaszcza na dworcach i przed dworcami (np. niedopuszczenie do narzucania usług cudzoziemcom przez nieodpowiednich tragarzy, zorganizowanie pełnienia tych czynności poza obrębem dworca),

7) podjęcie akcji w kierunku umieszczenia przez kupców napisów na szybach wystawowych, wzgl. na drzwiach sklepowych o wła-

daniu obcemi językami, jeżeli personel istotnie posiada znajomość tych języków.

Wyliczone sprawy nie wyczerpują, rzecz oczywista, całego zagadnienia; samo życie i warunki lokalne nusuną niejedną jeszcze kwestję, wymagającą uregulowania.

Wycieczki krajowe.

III. Drugim rodzajem wycieczek, to ruch wewnętrznych ludności, wywołany otwarciem Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu. Wszystkie warstwy społeczne powinny dążyć do zwiedzenia Powszechnej Wystawy Krajowej, która zobrazuje dorobek społeczny, osiągnięty w ciągu pierwszych dziesięciu lat naszej Niepodległości. Od władz administracji ogólnej i samorządowej oczekuję rozwinięcia intensywnej akcji propagandowej o znaczeniu P. W. K., czego wynikiem powinien być silny ruch wycieczkowy ludności na Wystawę. Przywiązuję specjalną wagę do akcji propagandowej; obejmującej wieś, gdyż dla ludności wiejskiej zwiedzenie Wystawy będzie miało doniosłe znaczanie pod względem wychowawczym, kultularnym i obywatelskim.

W związku z powyższem zakreślam następujący sposób postępowania:

Zarząd Powszechnej Wystawy Krajowej organizuje w m-cu marcu 2-4 dniowy kurs dla prelegentów P. W. K. na skutek propozycji Biura Zjazdów Samorządu Ziemskiego, przyjętej przez P. W. K,, aby w kursie tym przyjęły udział i osoby delegowane przez wydziały powiatowe (np. sekretarze sejmików, inspektorzy samorządu gminnego, instruktorzy rolni, oświatowi i t. d.) polecam P. P. Wojewodom wezwać wydziały powiatowe do delegowania na wspomniany kurs swoich przedstawicieli. O terminie rozpoczęcia kursu w Poznaniu zawiadomi P. P. Wojewodów Biuro Zjazdów Samorządu Ziemskiego (Warszawa, Pl. Napoleona Nr. 7.

W kursie dla prelegentów w Poznaniu przyjmą udział: a) po 1 — 2 osób z ramienia Komitetów Wojewódzkich P. W. K., b) po 1-ej osobie z ramiemia każdego Kuratorjum Okręgu szkolnego i c) po 1 delegacie wydziału pow. Uczestnicy kursu w Poznaniu urządziliby następnie na swoich terytorjach kursy dla prelegentów P. W. K., ci ostatni zaś po odpowiedniem przygotowaniu objeżdzaliby wyznaczone im tereny, wygłaszając odczyty. Koszta, związane z wysłaniem delegatów na kurs prelegentów do Poznania i prowadzeniem akcji propagandowej w powiatach, muszą obciążyć budżety Pow. Zw. Kom.

Kierownictwo akcją propagandową oraz organizacją wycieczek powinno spoczywać w rękach Wojewódzkich Komitetów P. W. K. (organizację wycieczek mogą woj. kom. powierzyć tylko takim instytucjom społecznym, wzgl. zawodowym, które zasługują na całkowite zaufanie). Komitety te powinny w terminie do dnia 15 kwietnia r. b. zebrać dane o tem, z jakich miejscowości i jak liczne wycieczki udadzą się na wystawę. Korzystając z propozycji Biura Zjazdów Samorządu Ziemskiego co do pośredniczenia między wojewódzkiemi Komitetami P. W. K., a zarządem Wystawy w sprawie ustalenia terminu dla powyższych wycieczek, zalecam utrzymanie przez wojewódzkie Komitety P. W. K. ścisłego kontaktu ze wzmiankowaną instytucją, oraz z delegatem Min. Spr. Wewn. do spraw Wystawy (adres: Województwo Poznań).

Pomimo ułatwień dla wycieczek zarówno ze strony władz kolejowych, jak i zarządu Wystawy (zniżki kolejowe, kwatery i t. d.) koszta wycieczki mogą okazać się dla niektórych uczestników zbyt duże. Ponieważ interes państwowy wymaga, aby Wystawa była licznie obesłana wycieczkami, wśród których ilość wycieczek, składających się z ludności wiejskiej, stanowić powinna pokaźną cyfrę, Wojewódzkie Komitety powinny obmyślec sposób zdobycia odpowiednich funduszów na finansowanie tych wycieczek. W związku z tem przytaczam sposób, zastosowany w jednem z województw, który uważam za zupełnie właściwy i nadający się do wykorzystania na terenie wszystkich województw: — gminy wiejskie zostały wezwane do przeznaczenia na fundusz wycieczkowy 2% (wysokość normy powinna być uzależniona od miejscowych warunków (swych zwyczajnych wydatków budżetowych.

Fundusze wycieczkowe powinny być zcentralizowane w rękach wojewódzkich Komitetów P. W. K., które będą niemi dysponować. Zauważam, iż jako zasadę należy przyjąć, że każdy uczestnik wycieczki włościańskiej musi ponieść z własnej kieszeni choćby minimalną część kosztów tej wycieczki.

Rozdzielnik:

1. Minwew — normalnie,
2. Województwa — w/g liczby powiatów,
3. P. Minister Bertoni — Min. Spr. Zagr.,
4. Ministerstwo Rob. Publ. — referat turystyki,
5. P. Dyrektor Starzyński, jako przewodniczący Kom. Międzyminist. dla zbadania zagadnień turystyki, — Minstwo Skarbu,
6. Starosta dr. K. Rościszewski — delegat M. S. W. do spraw Powsz. Wyst. Kraj. — Urząd Wojewódzki w Poznaniu.

57,

Okólnik Nr. 49 z 25 lutego 1929 r. (APr. 568/12) P. P. Wojewodom (wszystkim) w sprawie Komisyj do badania cen,

przesyła się do wiadomości.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. Apr. 568/12.
Warszawa,
dnia 25 lutego 1929 r.

Odpis

Do
Pana Wojewody
w Białymstoku

W odpowiedzi na pismo Pana Wojewody z dn. 28.I. 1929 r. Nr. Sm. 30/Apr. w sprawie wymienionej w nagłówku wyjaśniam, że przez zarządy gmin wiejskich o charakterze miejskim, o których mowa w § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 19.VII.1928 r. (Dz. U. Nr. 87, poz. 761) rozumieć należy nietylko zarządy gmin wiejskich, którym nadano finansowe uprawnienia miast — lecz także zarządy gmin w osadach, które jakkolwiek charakteru miast prawnie nie posiadają, — niewątpliwie jednak charakter ten faktycznie mają.

Za tego rodzaju szeroką interpretacją cytowanego powyżej przepisu przemawia przedewszystkiem cel, dla którego rozporządzenie o regulowaniu cen z 19.VII. 1928 r. zostało wydane.

VI.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

58.

Pismo z 9 stycznia 1929 r. Nr. SS. 2803 do PP. Wojewodów w sprawie strajków pracowników komunalnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości i dalszego powiadomienia magistratów miast, znajdujących się na obszarze podległego Panu Województwa.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, dn. 9 stycznia 1929 r.
Nr. SS. 2803
W. d. 21.XI.1928 r. i L. III 5264 Z. U.

Odpis

W sprawie strajku pracowników miejskich w połowie października 1928 r.

Do
Pana Wojewody
w Łodzi.

Z przedłożonych przy sprawozdaniu Pana Wojewody z dn. 21.XI 1928 r. L. III 5264 Z. U. materjałów, dotyczących akcji strajkowej w magistratach niektórych miast na obszarze Województwa Łódzkiego, — wynika że w połowie października 1928 r. pracownicy komunalni w tych miastach dla poparcia strajku włókniarzy demonstracyjnie przerwali pracę w zarządach miejskich na czas od 1-go do paru dni, utrzymując jednakowoż stale czynnemi te działy, których zadaniem jest zaspakajanie najważniejszych potrzeb ludności.

Powyższe materjały stwierdzają zarazem, że członkowie magistratów pozostawali w wymienionym czasie na swych stanowiskach, — formalnie więc magistraty jako organa miast nie brały udziału w strajku.

Wobec przedstawionego stanu rzeczy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie ma powodu do wydania w sprawie strajku pracowników miejskich jakichkolwiek dalszych zarządzeń i wyżej powołane sprawozdanie Pana Wojewody przyjmuje do wiadomości.

Przy tej sposobności Min. Spraw Wewnętrznych uważa za stosowne zaznaczyć, że strajk magistratu, — jako organu władzy publicznej — jest zasadniczo niedopuszczalny i że każdy tego rodzaju wypadek musiałby w następstwie spowodować odpowiednie zarządzenia władz nadzorczych.

Z uwagi na treść ostatniego ustępu niniejszego reskryptu Pan Wojewoda zechce podać powyższe do wiadomości wszystkich magistratów miast, położonych na obszarze podległego Panu Województwa.

59.

Pismo z 12 stycznia 1929 r. Nr. OL. 1246/1 P. P. Wojewodom (wszystkim) i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy w sprawie zmniejszenia obrotu papierowego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości i wydania analogicznych zarządzeń, zmierzających do uproszczenia urzędowania i zmniejszenia obrotu papierowego.

URZĄD WOJEWÓDZKI
WOŁYŃSKI
L. 2316/Pr.

W sprawie zmniejszenia liczby sprawozdań

Odpis

Zarządzenie Wewnętrzne Nr. 63

z dnia 3 grudnia 1928 r.

W celu dalszego zmniejszenia obiegu korespondencji służbowej pomiędzy Urzędem Wojewódzkim a podległemi mi władzami administracji ogólnej zarządzam, by wszelkie sprawy o zagubieniu oznak lub pieczęci sołeckich, a także zawiadomienia o utworzeniu agencyj pocztowych były wprost z biura podawczego kierowane do Wydziału Prezydjalnego (Oddział Ogólny) w celu poczynienia

odpowiedniej wzmianki w najbliższym Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.

Osobnych powiadomień do P. P. Starostów Powiatowych nie należy odtąd wysyłać.

Wojewoda
(—) *H. Józewski.*

Łuck, dnia 3 grudnia 1928 r.

Odpis

Do
Pana Starosty Powiatowego (do rąk własnych) wszystkich i P. P. Burmistrzów w Kowlu, Łucku i Równem.

Przesyłając w załączeniu odpis zarządzenia wewnętrznego Nr. 63 z dnia 3 b. m. polecam pp. Starostom wydać odpowiednie zarządzenia podwładnym sobie urzędnikom i urzędom gminnym (Magistratom) w celu należytego wykorzystywania mych zarządzeń, ogłaszanych w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym, ponieważ osobnych powiadomień o zagubieniu oznak lub pieczęci sołeckich, względnie o utworzeniu nowych ajencyj pocztowych wysyłać do Panów nie będę.

Wojewoda
(—) *H. Józewski.*

60.

Pismo z 12 stycznia 1929 r. Nr. SG. 1788/1 do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie ewidencji kredytów dla związków komunalnych w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo poleca zawiadomić o powyższem wymaganiu Banku Gospodarstwa Krajowego związki komunalne, zalecając im ścisłe zastosowanie się do żądania Banku. Załącza się wzór kwestjonarjusza.

1 zał.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
L. 24905/DKD/II.
Warszawa
dnia 27 grudnia 1928 r.

Odpis

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
Departament Samorządowy
w Warszawie

Celem prowadzenia dokładnej ewidencji podań Związków Komunalnych, które zgłaszają się o udzielenie kredytu w Banku Gospodarstwa Krajowego, prosimy o zawiadomienie wszystkich Samorządów, że Bank Gospodarstwa Krajowego wymagać będzie, aby do każdego podania pożyczkowego dołączony został wypełniony w dwóch egzemplarzach kwestjonarjusz, którego wzór załączamy.

Jeden egzemplarz tego kwestjonarjusza zatrzymamy w naszej ewidencji, drugi egzemplarz przesyłać będziemy Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Bank Gospodarstwa Krajowego.

1 zał.

Kwestjonarjusz *)

jako załącznik do podania o kredyt, który stara się samorząd w Banku Gospodarstwa Krajowego.

1. Nazwa Związku Samorządowego.......... .... (położonego w powiecie......................w województwie........................)
2. Wysokość żądanej pożyczki i jej charakter (krótkoterminowa, czy długoterminowa obligacyjna?)
3. Czy jest formalna uchwała reprezentacji samorządu (data tej uchwały..........................)
4. Czy jest zatwierdzona przez władzę nadzorczą i jaka opinja tej władzy odnośnie proszonego kredytu?
5. Cel, na który ma być udzielona pożyczka.
6. Wysokość kosztu zamierzonej inwestycji.
7. W jakim czasie inwestycja ma być wykonana?
8. Czy już rozpoczęta i kiedy..................... ile i z jakich funduszów na nią wydatkowano?
9. Majątek Związku Komunalnego (z jakich objektywów się składa i jaka ich wartość)?
10. Wysokość dochodów Związku Komunalnego w budżecie zwyczajnym?
11. Stan zadłużenia Związku Komunalnego?
12. Data wpływu podania pożyczkowego do B. G. K.

61.

Pismo z 17 stycznia 1929 r. Nr. Wojsk. 116/24 do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie podatku wojskowego.

Zmieniając pismo okólne z dnia 11. VI. 1927 r. Nr. Wojsk. 2351/27 (ustęp ostatni) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Spraw Wojsk. wyjaśnia, że osoby zwolnione ze służby wojskowej w drodze rewizji lekarskiej nie podlegają obowiązkowi płacenia podatku wojskowego.

W związku z powyższem zechcą Panowie Wojewodowie wydać podległym powiato-

*) Rubryki od 1 — 11 wypełnia w dwóch egzemplarzach związek samorządowy.

wym władzom admin. ogólnej stosowne zarządzenie, aby osoby, o których mowa nie były umieszczane w wykazach podatkowych.

Ze względu na zbliżający się termin sporządzenia wykazów podatkowych zechcą Panowie Wojewodowie nadesłać zapotrzebowanie na druki podatkowe (wkładkowe i okładkowe).

62.

Pismo z 18 stycznia 1929 r. Nr. AP. 8763/15 do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie zapotrzebowania na druki dowodów osobistych.

W ślad za telefonogramem Nr. IV.AP. 9155/1 z dnia 21.XII. 1928 r. Ministerstwo zawiadamia, że w dniu 25 b. m. Państwowe Zakłady będą miały gotowe druki dowodów osobistych. Ponieważ jednak Państwowe Zakłady Graficzne nie mogą zajmować się rozsprzedażą tych blankietów poszczególnym odbiorcom (gminom), przeto czynność ta została powierzona Związkowi Pracowników Administracji Gminnej R. P. w Warszawie, ul. Żórawia 27 (telef. 402-20) do którego należy kierować wszystkie zapotrzebowania.

Opłata za blankiet wynosi 15 groszy do czego ewentualnie dochodzą koszta przesyłki pocztowej.

Zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) zarządzić niezwłoczne powiadomienie o powyższem urzędów gminnych i magistratów.

63.

Pismo z 19 stycznia 1929 r. Nr. Wojsk. 1486/4 do P. P. Wojewodów w sprawie uporządkowania ewidencji roczników starszych.

Ukończone naogół przejmowanie od władz wojskowych list imiennych wzoru „B" i list kontrolnych pozwala władzom adm. ogólnej przystąpić do akcji uporządkowania ewidencji roczników starszych. Akcją powyższą narazie objęte będą roczniki 1896, 1897, 1898, 1899 na całym obszarze Państwa prócz tego na terenie Górnego Śląska, Śląska Cieszyńskiego i byłego obszaru Spisko-Orawskiego również rocznik 1900, 1901 i 1902.

Akcja ta w zakresie dotyczącym współdziałania powiatowych władz administracji ogólnej z wojskowemi władzami poborowemi polega na:

1) Ustaleniu przez powiatowe władze adm. ogólnej na zasadzie list imiennych wz. B. wzgl. list kontrolnych wszystkich osób, tam wpisanych, które:

a) nie mają w tych dokumentach ustalonej kategorji przydatności fizycznej do służby wojskowej,

b) posiadają kategorje „B" czasowo niezdolny, czyli tacy, u których określenie kategorji przydatności do służby wojskowej nie zostało definitywnie zakończone,

c) posiadają w odnośnych rubrykach wpisy, nie pozwalające niedwuznacznie stwierdzić, według jakiej kategorji są one zdolne do służby wojskowej.

2) Uzgodnieniu tych zestawień w P.K.U.

3) Przeprowadzeniu następnie dochodzeń, w kierunku ustalenia miejsca pobytu wzgl. losu danych osób oraz celem stwierdzenia czy osoby poszukiwane nie uregulowały swego stosunku do służby wojskowej w innych powiatach i P. K. U.

4) Ustaleniu, które z tych osób mają być przedstawione do przeglądu przez kom. pob.

5) Przeprowadzeniu przeglądu.

Stosownie do tego podziału czynności związane z uporządkowaniem ewidencji wymienionych roczników rozpadają się na cztery zasadnicze fazy jako to:

I) przygotowawczą, II) uzgadniania, III) dochodzeń i IV) przeglądu.

Do czynności w I fazie należy:

Ujęcie wszystkich osób wymienionych wyżej w punkcie 1 w wykazy, założone rocznikami o następujących rubrykach:

1) L. p., 2) Nr. listy pob. (wzgl. listy kontrolnej), 3) nazwisko i imię, 4) data urodzenia, 5) miejsce urodzenia, 6) imiona rodziców, 7) zawód, 8) miejsce zamieszkania, 9) powód umieszczenia na wykazie, 10) uwagi Pow. Kom. Uzup., 11) wynik dochodzeń, 12) czy ma stanąć do przeglądu, 13) uwagi.

Wykazy te będą przekazane właściwym P. K. U. w terminie ustalonym przez Min. Spraw Wewn. w porozumieniu z Min. Spraw Wojsk.

Czynnością w II fazie jest:

Porównanie przez P. K. U. dostarczonych wykazów z gł. ks. ewid. celem stwierdzenia, czy wpis umieszczony w rubryce 9, jest zgodny ze stanem faktycznym wpisów figurujących w gł. ks. ewid. n. p. rezerwista, który stawał do zebrań kontrolnych posiada w gł. ks. ewid. kat. „A" przez przeoczenie lub z innych powodów wpisu tego nie zaznaczono w liście B. — Pow. Władza adm. ogólnej z natury rzeczy umieszcza go na wykazie, mimo, że według gł. ks. ewid. ma on uregulowany stosunek do służby wojskowej. W tym wypadku Pow. Kom. Uzup. zaznaczy to w rubryce 10 wykazu, przytaczając dosłownie wpis, umieszczony w gł. ks. ewid.

W wypadkach, gdy niema zastrzeżeń co do konieczności poszukiwania danej osoby, Pow. Kom. Uzup. nie czyni w tej rubryce żadnych uwag.

Zwrot wykazów nastąpiłby w terminie ustalonym przez Min. Spraw Wewn. w porozumieniu z Min. Spr. Wojsk.

Czynności w III fazie polegałyby na tem, że po otrzymaniu wykazów z powrotem, powiatowe władze administracji ogólnej sporządzają dla każdej poszukiwanej osoby kwestjonarjusz i wysyłają je zależnie od posiadanych w listach B wpisów do urzędu gminnego właściwego dla podanego miejsca zamieszkania, lub w braku tego wpisu — do urzędu gminnego właściwego dla miejsca urodzenia.

Kwestjonarjusz powinienby zawierać rubr. od 1 — 8 wykazu, a następujące rubryki:

9) wykształcenie,

10) stan rodzinny,

11) czy i kiedy stawał przed komisją poborową,

12) czy, kiedy i gdzie stawał do zebrań kontrolnych w 1923 wzgl. 1925 r.,

13) czy posiada jakiekolwiek dokumenty wojskowe, jakie, kiedy wydane, przez kogo wydane (książeczka wojsk., karty mob., różnego rodzaju zaświadczenia),

14) Jeżeli posiada książeczkę wojskową — jaką ma w niej kategorję zdolności fizycznej — jaki jest wpisany Nr. listy poborowej i jakiego powiatu, jaki Nr. gł. ks. ewid. i jakiej P.K.U.

15) czy odbywał ćwiczenia wojskowe (kiedy, w jakiej formacji przez jaką P. K. U. powołany),

16) czy służył czynnie w W. P. (kiedy, formacja, stopień, ochotnik czy poborowy),

17) czy służył w armji zaborczej (od—do, ostatni stopień wojskowy, specjalność wojskowa),

18) zmarł (data, miejsce),

19) wyjechał zagranicę (data, adres),

20) uwagi.

Jeżeli się okaże, że dany mężczyzna stawał w 1923 r. wzgl. w 1925 r. do zebrań kontrolnych w tym samym powiecie, jednak wskutek jakichkolwiek powodów niema w gł. ks. ewid. ani w liście B wpisu o kategorji zdolności do służby wojskowej, należałoby go przeznaczyć do przeglądu.

Jeżeli zaś mężczyzna będąc wpisanym do listy imiennej i gł. ks. ewid. danego powiatu, stawał do zebrań kontrolnych w 1923 wzgl. 1925 w innym powiecie na terenie innej P. K. U. i jest tam wpisany do gł. ks. ewid. i listy B, należy go skreślić z ewidencji zarówno w liście B jako też w gł. ks. ewid. Taki rezerwista wzgl. pospolitak powinien być prowadzony w ewidencji według powiatu, w którym stawał do zebrań kontrolnych w 1923 wzgl. w 1925 r.

Tak samo należy postąpić we wszystkich innych wypadkach, gdy poszukiwany gdzieindziej uregulował swój stosunek do służby wojskowej.

Jeżeli poszukiwany zmarł lub jest obywatelem obcym, należy go określić z ewidencji, jeżeli wyjechał na stałe zagranicę należy to odnotować w listach B i gł. ks. ewid.

Jeżeli poszukiwania pozostaną bezskuteczne, należy to również odnotować w powyżej wspomnianych księgach.

We wszystkich wypadkach, gdy osoby poszukiwane będąc obowiązane posiadać książeczkę wojskową, wykażą się innemi dokumentami wojskowemi lub zaświadczeniami, urzędy gminne powinny zaświadczenia te ściągnąć i wraz z kwestjonarjuszem odesłać do starostw.

Starostwa zaś przekazują je P. K. U., celem dalszego przeprowadzenia dochodzeń.

Po załatwieniu każdej sprawy niewymagającej przedstawienia danej osoby do przeglądu, powiatowe władze administracji ogólnej po uzupełnieniu list B wzgl. list kontrolnych, przekazują akty do powiatowej kom. uzupeł., celem analogicznego uzupełnienia gł. ks ewidencyjnej.

O ileby udowodniono, że poszukiwany uchylał się od spełnienia obowiązku stawienia się w swoim czasie do poboru lub zebrań kontrolnych w 1923 i 1925 r. należałoby daną osobę pociągnąć do odpowiedzialności.

W IV-ej fazie Powiatowe Władze adm. ogólnej w wyniku dochodzeń, które mają być zaznaczone w wykazie dochodzeń, ustalają ogólny stan osób przeznaczonych do przeglądu w ich powiecie.

Dane te winny być przedstawione Wojewódzkim Władzom adm. ogólnej w terminie, który Min. Spr. Wewn. dodatkowo określi i podane do wiadomości powiatowych Kom. Uzupełnień.

Plan przeglądu ustalą władze adm. ogólnej i władze wojskowe we wzajemnem porozumieniu.

Niezależnie od prac wyżej określonych osoby wymienionych roczników, które nie mają uregulowanego stosunku do służby wojskowej, będą mogły być wezwane w formie rozplakatowania do zgłoszenia się w starostwach celem przeznaczenia ich do przeglądu, przyczem dopuszczalny będzie przegląd w drodze delegacji w myśl art. 34 ust. o pow. obowiązku wojskowym.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda wydać podległym powiatowym władzom administracji ogólnej stosowne zarządzenie, zmierzające do jaknajśpieszniejszego rozpoczęcia prac przygotowawczych (I faza), a nadto po zorjentowaniu się w materjale co do liczby osób oraz rozmiaru związanych z akcją powyższą prac — przedstawić Min. Spraw Wewn. do 15. II. 1929 r. swe umotywowane wnioski co do terminów, w których prace w poszczególnych fazach będą mogły być wykonane, mając przytem na względzie, że uporządkowanie ewidencji wyżej wymienionych roczników powinno być ukończone w czasie możliwie najszybszym.

Po otrzymaniu wniosków, o których wyżej mowa Min. Spr. Wewn. ustali terminy dla wykonania prac w poszczególnych fazach, poczem będzie wydane zarządzenie w myśl § 653 Rozp. wyk. do ust. o powsz. obowiązku wojskowym.

64.

Pismo z 19 stycznia 1929 r. Nr. Wojsk 1825/2 PP. Wojewodom i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy w sprawie realizowania zaświadczeń za przejściowe zakwaterowanie.

przesyła się do wiadomości.

2 zał.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII 1662/2.
Warszawa,
dn. 3 listopada 1928 r.

Odpis

Okólnik Nr. 108

Do wszystkich izb skarbowych oraz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach.

W związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1927 r. o należnościach za dostarczane wojsku kwatery przejściowe i nagłe oraz za ich urządzenie, opalanie i oświetlanie (Dz. U. R. P. Nr. 111/27 poz. 957) Ministerstwo Skarbu poleca wydać zarządzenie podległym kasom skarbowym, aby w razie przedstawienia przez zarząd gminny, znajdujący się na terenie działania danej kasy skarbowej, zaświadczeń, sporządzonych według załączonego wzoru i zaopatrzonych pieczęcią oraz czytelnym podpisem dowódcy formacji wojskowej, ewentualnie w braku pieczęci tylko czytelnym podpisem dowódcy z podaniem jego stopnia i funkcji, wypłacały urzędowi gminnemu (magistratowi) dla kwaterodawców na podstawie takich zaświadczeń tytułem należności za dostarczone kwatery kwoty, uwidocznione w zaświadczeniach na rachunek kredytu, otwartego w przełożonej izbie skarbowej do dyspozycji właściwego Dowództwa Okręgu Korpusu (dz. 2 § 5 poz. 4 budżetu Min. Spr. Wojsk. „przejściowe zakwaterowanie wojska").

Ponieważ zaświadczenia, o których wyżej mowa wypisywane są przez dowódców formacyj wojskowych w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla urzędu gminnego (magistratu), drugi dla kwaterodawcy, trzeci zaś pozostaje w zeszycie formacji wojskowej, Ministerstwo Skarbu, chcąc zapobiec dokonaniu przez kasę skarbową ew. powtórnej wypłaty na podstawie innego egzemplarza tego samego zaświadczenia, odnosi się jednocześnie do Ministerstwa Spraw Wojskowych o wydanie zarządzeń, aby na egzemplarzu zaświadczenia, przeznaczonego dla urzędu gminnego (magistratu), pod nagłówkiem „zaświadczenie Nr..............." umieszczano słowa" przeznaczone dla urzędu gminnego (magistratu), a na egzemplarzu zaświadczenia, przeznaczonego dla kwaterodawcy w temże miejscu słowa „przeznaczone dla kwaterodawcy".

W związku z powyższem Izba Skarbowa pouczy kasy skarbowe, aby honorowały tylko takie zaświadczenia, które będą zaopatrzone napisem „przeznaczone dla urzędu gminnego (magistratu)".

Omawiane zaświadczenia powinny kasy skarbowe wciągać narówni z asygnacjami do księgi otrzymanych asygnacji (wz. Nr. 31 do § 169 Instr. dla kas skarb.), zaopatrując je kolejną numeracją wpływu.

Pokwitowanie odbioru wypłaconej przez kasę sumy powinno być umieszczane na odwrotnej stronie zaświadczenia.

Wypłacone w powyższym trybie sumy mają kasy skarbowe wnosić do osobnych wykazów szczegółowych, założonych jedynie dla wypłat, dokonanych na podstawie omawianych zaświadczeń.

Na podstawie otrzymanych od kas skarbowych miesięcznych wykazów szczegółowych z dowodami obciąży Izba Skarbowa (Wydział Skarbowy) kredyt, otwarty dla właściwego Dowództwa Okręgu Korpusu w dziale 2-m § 5 p. 4 budżetu Ministerstwa Spraw Wojskowych, oraz prześle temu Dowództwu ogólny wykaz (według załączonego wzoru) sum, wypłaconych z powyższego tytułu, celem zgodnego zaksięgowania oraz dalszego urzędowania.

W razie gdyby ogólna suma wypłat, dokonanych przez kasy skarbowe na podstawie niniejszego rozporządzenia, nie znalazła pokrycia w otwartym w Izbie Skarbowej (Wydziale Skarbowym) kredycie, należy odnieść się do właściwego Dowództwa Okręgu Korpusu równocześnie z wysłaniem omawianego wyżej wykazu o śpieszne spowodowanie otwarcia stosownego kredytu.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 2301/2/28
Warszawa
dn. 4 stycznia 1929 r.

Odpis.

Okólnik Nr. 1

Do

wszystkich izb skarbowych oraz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach.

Według pisma Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 22 grudnia 1928 r. L. 40645/ Wydz. Kwat. II oddziały wojskowe wystawiły

już w chwili opuszczenia kwater przejściowych t. j. w miesiącu sierpniu 1928 r. zaświadczenia na należności za dostarczone dla wojska kwatery przejściowe, przyczem zaświadczenia te, wobec sporządzenia ich przed ukazaniem się zarządzenia tut. z dn. 3 listopada 1928 r. L. D. VII. 1662/2, nie zostały zaopatrzone dopiskami „przeznaczone dla kwaterodawcy" względnie „przeznaczone dla urzędu gminnego".

Ponieważ zaświadczenia te znajdują się już w posiadaniu kwaterodawców oraz urzędów gminnych i uzupełnienie ich, w myśl wymagań powołanego wyżej okólnika nastręczałoby duże trudności, Ministrerstwo Skarbu poleca zarządzić, aby kasy skarbowe honorowały bez przeszkód zaświadczenia, wystawione w 1928 r., pomimo braku na nich wymaganych dopisków.

Natomiast zaświadczenia, które będą wystawiane przez wojskowe jednostki począwszy od roku 1929, powinny zawierać dopiski, o których wyżej mowa, w razie więc przedstawienia w kasach skarbowych zaświadczeń nie zaopatrzonych dopiskiem w nagłówku, mają kasy skarbowe odmawiać ich zrealizowania.

65.

Pismo z 24 stycznia 1929 r. Nr. SS. 972/kursy do P. P. Wojewodów w sprawie bibljoteczek dla dokształcania pracowników komunalnych.

Rada Naczelna Związków Pracowników Samorządowych zwróciła się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z prośbą o zalecenie związkom komunalnym zorganizowania podręcznych bibljoteczek przy wydziałach pow., urzędach gminnych wzgl. magistratach, któreby ułatwiły pracownikom komunalnym przygotowanie się do kursów, organizowanych na Studjum Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie, wzgl. innych kursów, a pozatem były pomocą przy samokształceniu się. Bibljoteczka taka obejmowałaby najpotrzebniejsze podręczniki z zakresu objętego programem wyżej wspomnianych kursów, i byłaby własnością danego pow. związku komunalnego wzgl. gminy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa powyższą inicjatywę Rady Nacz. Związków Prac. Samorz. ze wszech miar za godną poparcia i poleca władzom nadzorczym nad samorządem, żeby nie czyniły przeszkód przy zatwierdzaniu odpowiednich pozycyj w budżetach na kupno takich bibljoteczek wzgl. odpowiednie uzupełnienie już istniejących bibljoteczek podręcznych.

O wskazówki dotyczące kompletowania tych bibljoteczek, należy się zwracać do Komitetu Studjum Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie (ul. Śniadeckich L. 8) wzgl. innych fachowych instytucyj. Byłoby również celowe zwracanie się do centralnych organizacyj pracowników komunalnych o pośrednictwo w nabywaniu podręczników.

Zechce Pan Wojewoda podać powyższe do wiadomości zarządom znajdującym się na terenie województwa związków komunalnych.

66.

Pismo z 24 stycznia 1929 r. Nr. SS. 2619/ust. do P. P. Wojewodów w sprawie interpretacji art. 8 ustawy z dn. 9. 7. 1920 r. o ludowych szkołach rolniczych

Wobec wątpliwości, podniesionych w związku ze stosowaniem art. 8 ustawy z dn. 9. 7. 1920 r. o ludowych szkołach rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 398), a mianowicie, czy kandydatów na kierowników wzgl. nauczycieli publicznych ludowych szkół rolniczych, utrzymywanych przez powiatowe związki komunalne, ma przedstawiać do nominacji Ministrowi Rolnictwa — wydział czy też sejmik powiatowy,—Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa wyjaśnia co następuje.

Art. 8 wyż. powołanej ustawy mówi o wniosku powiatowego związku komunalnego nie określając bliżej, któremu z organów tego związku komunalnego przysługuje prawo prezentacji. Nie ulega jednak wątpliwości, że postawienie wniosku o nominację na kierownika czy nauczyciela prowadzone przez pow. związek komunalny szkoły jest aktem zarządu, podobnie jak aktem zarządu jest przyjmowanie pracowników pow. związku komunalnego przez przewodniczącego wydz. pow. przy współudziale wydziału (art. 44 Dekretu z dn. 4. 2. 1919 r. o tymcz. ordynacji powiatowej). Należy więc przyjąć, że prawo prezentacji kandydatów na kierowników wzgl. nauczycieli szkół rolniczych, utrzymywanych przez pow. związki kom. przysługuje wydziałom powiatowym. Taka interpretacja art. 8 jest zgodna również z duchem powołanej ustawy o lud. szkołach rolniczych, która w art. 12 i 13 przypisując pewną kompetencję sejmikom powiatowym wyraźnie mówi o sejmikach powiatowych, a nie o powiatowych związkach komunalnych.

67.

Pismo z 24 stycznia 1929 r. Nr. OB. 2148 P. P. Wojewodom na terenie b. zaboru rosyjskiego i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy w sprawie sprzedaży z licytacji ruchomości obywateli rosyjskich.

do wiadomości i wydania stosownych zarządzeń.

MINISTERSTWO SKARBU
Nr. D. VIII. 37/2/29.
Warszawa
dn. 11 stycznia 1929 r.

Odpis.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

w miejscu.

Ministerstwo Skarbu otrzymało wiadomość o zarządzonej w m. Makowie licytacji ruchomości, pozostałych po obywatelach rosyjskich, którzy opuścili Polskę w czasie ewakuacji b. władz rosyjskich.

Biorąc pod uwagę, iż ruchomości należące do nieobecnych rosjan znajdują się prawdopodobnie w szeregu innych miejscowościach b. zaboru rosyjskiego, Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż w wypadkach wystawienia ich na licytację odnośne władze winny liczyć się z tem, że wobec postanowień Traktatu Ryskiego, przewidujących wzajemny rozrachunek między Polską i Rosją (p. 2 art. XVII Traktatu Rysk.), sumy uzyskane z licytacji pomienionych ruchomości nie mogą być przelewane na rachunek sum skarbowych, względnie do depozytu sądowego, lecz muszą być przekazywane na specjalny rachunek sum rozrachunkowych.

Wobec powyższego Ministerstwo prosi o udzielenie podległym Ministerstwu władzom wskazówki, iż sumy uzyskane z licytacji ruchomości nieobecnych obywateli rosyjskich winny być przekazywane na rachunek czekowy Departamentu Likwidacyjnego Ministerstwa Skarbu w Banku Gospodarstwa Krajowego Nr. 775.

68.

Pismo z 28 stycznia 1929 r. Nr. AP. 9470/1 do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie technicznych przygotowań do stosowania Rozporządzenia o ruchu cudzoziemców.

W Nr. 5 Dz. U. R. P. z dnia 26. I. b. r. pod pozycją 49 zostało ogłoszone Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. XII. 1928 roku o ruchu cudzoziemców. Wchodzi ono w życie w dn. 27. III. b. r. wobec tego że dla stosowania go został ustalony szereg druków i stempli według wzorów, podanych w 16 załącznikach, jest rzeczą konieczną, aby Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) przystąpił niezwłocznie do zamówienia potrzebnej ilości druków oraz stempli z tem, aby znalazły się one w posiadaniu właściwych urzędów najpóźniej w dniu 15 marca b. r. Jeżeliby zamówienia p. Wojewody nie mogły być na podległym mu obszarze wykonane na termin, proszę poczynić je w zakładach położonych na obszarach innych województw. Zwracanie się o to do Ministerstwa nie będzie uwzględnione.

Przy zamówieniach należy kierować się następującemi wytycznemi:

Jako stemple gumowe, czy metalowe, co pozostawiam do uznania P. Wojewody (Pana Kom. Rządu), mają być zrobione załączniki, podane pod Nr. Nr. 2, 3 i 16 (Przygotowanie stempli w/g wzorów podanych w załącznikach Nr. Nr. 1, 4, 5, 6 i 11 należy do konsulów polskich).

Zakłady, które będą wykonywały omawiane 3 rodzaje stempli, powinny najściślej zachować rozmiar, podany w Dz. Ustaw (tak liczbowo jak graficznie z wyjątkiem wzoru, podanego w zał. Nr. 3, którego długość podana graficznie jest o 5 mm większa niż powinna wynosić, ma bowiem 5, 5 cm. zamiast 5 cm.), oraz starać się o to, aby rozmieszczenie liter i wierszy było pod względem estetycznym zadawalniające, a pod względem praktycznym celowe t. j. aby ręczne wypełnianie treści stempli nie przedstawiało dla urzędników specjalnych trudności. Jeżeliby w stemplu w/g załącznika Nr. 3 nie starczyło miejsca na umieszczenie w całości słów. „Pobrano opłaty zł. . . . “, można je podać w skróceniu, jak w załączniku Nr. 2.

Kropki umieszczone przy słowie „Starostwo“ mają być przez zakłady, które przyjmą zamówienie, wypełnione nazwą danej powiatowej władzy administracji ogólnej, (np. starostwo sanockie, starostwo grodzkie Warszawa Południe, Prezydent m. Poznania). Gdyby miejsce na to nie pozwalało, można nazwę starostwa umieszczać nie w jednej linji ze słowem „starostwo“, a pod niem lub w części pod niem, a w części przy słowie „starostwo“. (Ten ostatni sposób może być szczególnie stosowany w wypadku, gdy nazwa Starostwa jest złożona z 2 słów jak np. Kamień-Koszyrski).

Przechodząc do druków, zwracam uwagę, że blankiety przepustek według załączników Nr. Nr. 7 i 8 mają być zamówione wyłącznie przez P. Wojewodę pomorskiego, ponieważ przepustki te z natury swej będą wystawiane tylko w woj. pomorskiem (por. art. 20 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o cudzoziemcach). Omawiane blankiety powinny być wykonane na papierze kolorowym, przytem marynarskie w innym kolorze, aniżeli lądowe pasażerskie. Ponieważ cudzoziemcy z temi przepustkami będą docierali prawdopodobnie do wielu miejscowości Rzeczypospolitej Pan Wojewoda pomorski roześle przygotowane blankiety po skasowaniu ich wszystkim wojewódzkim władzom administracji ogólnej w takiej ilości, aby jeden egzemplarz przepustki każdego rodzaju znalazł się w posiadaniu wszystkich powiatowych władz adm. ogólnej i wszystkich posterunków wzgl. komisarjatów p.p. dla zaznajomienia ich z tym nowym typem dokumentu. Podkreślam, że obydwa rodzaje przepustek będą wystawiane przez powiatowe władze adm. ogólnej właściwe nie tylko dla portów, położonych na wybrzeżu morskiem, ale również dla portu w Tczewie

w związku z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. III. 1928 r. o poddaniu kapitanatu Portu Morskiego w Tczewie kompetencji Urzędu Marynarki Handlowej w Gdyni i uregulowaniu innych spraw, związanych z żeglugą morską w porcie tczewskim (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 233). Zechce zatem P. Wojewoda Pomorski uwzględnić to przy zamawianiu blankietów przepustek, aby drukarnie mogły odrazu wydrukować nazwy odpowiednich starostw.

Ponieważ wydawanie przepustek musi być kontrolowane, kontrola zaś musi być łatwa i szybka, a przytem dokładna, jest pożądane, aby blankiety przepustek były kolejno numerowane, stanowiły zeszyty perferowane i mogły być wypisywane przy użyciu kalki w ten sposób, aby duplikat wydanej przepustki pozostawał w zeszycie dla kontroli władzy. Co do rozmiaru blankietów, pozostawiam go uznaniu Pana Wojewody Pomorskiego, podkreślając, iż może odstąpić pod tym względem od wzoru, podanego w Dz. Ustaw, tem więcej, że wzór ten nie podaje rozmiarów, jak to ma miejsce przy stemplach.

Druki podane w załącznikach Nr. Nr. 9, 10 i 13 winny być zamówione bezwzględnie przez P. P. Wojewodów, aby były jednostajne przynajmniej w obrębie jednego województwa.

Blankiety dokumentów, podanych w zał. Nr. 10, mają być zrobione na ładnym i trwałym papierze formatu podług normalnego arkusza Nazwa urzędu wojewódzkiego i miejscowości, w której leży winny być wydrukowane.

Co się tyczy blankietów druków, podanych w zał. Nr. Nr. 9 i 13, mają one stanowić normalny arkusz papieru z trzema stronami zadrukowanemi, a czwartą pustą dla ewentualnych uwag władz. 21 pozycyj z zał. Nr. 9 i 23 pozycje z zał. Nr. 13 ma być rozmieszczonych na 3-ch stronach w tym celu, aby cudzoziemiec miał dosyć miejsca dla udzielenia dokładnych odpowiedzi na każdą pozycję. Byłoby pożądane aby miejsce na odpowiedź, znajdujące się z prawej strony linji pionowej, było polinjowane przerywaną cienką linją, a pozycje — oddzielone od siebie grubszą linją ciągłą przebiegającą przez całą szerokość strony arkusza.

(Wyjaśniam jednocześnie, że blankiety w/g zał. Nr. 9 będą również przygotowane przez konsulów polskich ale będą się różniły od przygotowanych w kraju tem, że obok tekstu polskiego będą zawierały tłomaczenie na język państwa w którem urzęduje dany konsul).

Blankiety druków, ustalonych w załącznikach Nr. Nr. 12, 14 i 15, mogą być, jeśli to P. Wojewoda uzna za celowe, zamawiane przez poszczególnych p. p. starostów z tem, aby format ich wynosił ćwiartkę normalnego arkusza i żeby blankiety w/g załączników Nr. Nr. 14 i 15 były na lepszym papierze, niż blankiety według zał. Nr. 12, który będzie praktycznie rzadko stosowany z uwagi na ustabilizowanie się stosunków granicznych i będzie służył na krótki okres czasu, potrzebny dla wyjazdu z Rzplitej Oczywiście nazwy starostw winny być o ile możności odrazu na blankietach podrukowane.

Przypuszczając, że P. P. Wojewodowie mają dokładniejsze dane aniżeli Ministerstwo, co do ilości cudzoziemców, kwestję ilości blankietów każdego rodzaju pozostawiam uznaniu P. P. Wojewodów i potrzebom jego obszaru, nadmieniając, że nie mam zamiaru ustalonych wzorów zmieniać, tak, że przygotowanie ich w większej ilości nie powinno się stać bezużyteczną makulaturą.

Gdyby podane wyżej wyjaśnienia okazały się niewystarczającemi, proszę o usunięcie wątpliwości zwracać się dla pośpiechu telefonicznie na aparat Nr. 62-20, lub 64-29 i prosić do telefonu radcę Szumiela lub urzędnika go zastępującego.

Koszta zamówień znajdują swoje pokrycie w dziale II § 6 budżetu Min. Spraw Wewnętrznych na r. 1928/29.

69.

Pismo z 5 lutego 1929 r. Nr. Apr. 1248/1 do P. P. Wojewodów (warszawskiego, łódzkiego kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, nowogródzkiego, wołyńskiego, poleskiego i wileńskiego), w sprawie pobierania prób krajowych zbóż chlebowych.

Ministerstwo Rolnictwa pismem z dnia 11 grudnia 1928 Nr. 4454-R. I. zwróciło się do Pana Wojewody w sprawie pobierania za pośrednictwem wydziałów powiatowych prób żyta i pszenicy na terenie powierzonego Panu Wojewodzie obszaru.

Próbki te w następstwie mają być przekazane odpowiednim Stacjom Oceny Nasion, gdzie zostaną zbadane pod względem zawartości wilgoci, zanieczyszczeń, wagi hektolitra i wagi 1000 ziarn.

Wyniki powyższych badań zużytkowane będą jako materjał, na podstawie którego ustalane będą corocznie standarty żyta i pszenicy dla poszczególnych okręgów zbożowych z uwzględnieniem wyżej wymienionych czynników.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ze względu na ogólne cele polityki aprowizacyjnej przykłada dużą wagę do ustalenia standartów krajowych zbóż chlebowych.

Z uwagi na powyższe zechce Pan Wojewoda dołożyć wszelkich starań, aby wydziały powiatowe odniosły się do akcji zbierania prób zbóż chlebowych z całem zrozumieniem jej znaczenia i akcję tę przeprowadziły ściśle według instrukcji Min. Rolnictwa

70.

Pismo z 7 lutego 1929 r. Nr. SG. 1874/1 do P. P. Wojewodów (wszystkich z wyj. Śląskiego) w sprawie kredytowania zamierzeń inwestycyjnych związków komunalnych.

Wskutek znacznego zwężenia się rynku kredytowego w r. 1928/9 związki komunalne nie były w stanie wykończyć zaczętych i będących w budowie inwestycyj. Dało się zauważyć, że w licznych wypadkach przeceniano możliwości uzyskania kredytu. W działalności inwestycyjnej związków komunalnych nie było w dostatecznej mierze planowości i przezorności. W roku bieżącym sytuację pod względem możliwości uzyskania kredytu należy oceniać bardzo ostrożnie.

Wymaga to natychmiastowego przystąpienia do opracowania przez władze centralne planu dysponowania rozporządzalnemi w roku budżetowym 1929/30 środkami kredytowemi w ten sposób, aby ze względu na szczupłość tych środków były one celowe i racjonalnie zużyte.

Celem opracowania i ustalenia powyższego planu zechce Pan Wojewoda nadesłać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych wraz z opinjami Wydziałów Wojewódzkich do dnia 20 lutego według załączonego*) schematu zestawienia najniezbędniejszych, zdaniem Pana Wojewody, inwestycyj komunalnych, które ze względu na stan finansowy gminy oraz potrzeby miejscowe powinny być w najbliższym czasie wykończone, względnie pobudowane, ze wskazaniem kolejności według której, z uwagi na wyżej wymienione względy, inwestycje te powinny być wykończone lub pobudowane.

Klasyfikacja kolejności inwestycyj powinna uwzględniać konieczność wykończenia inwestycyj już rozpoczętych, przedewszystkiem inwestycyj rentujących się, na wykończenie których ze względów ogólno-gospodarczych (bilans płatniczy Państwa, interes finansowy gminy) winny być w pierwszym rzędzie zużyte środki kredytowe.

Ponadto Ministerstwo zwraca uwagę Pana Wojewody na to, że wszelkie wydatki inwestycyjne związku komunalnego winny być bezwarunkowo uwidocznione w budżecie tego związku.

W związku z tem zechce Pan Wojewoda wydać formalny zakaz zatwierdzania przez władze nadzorcze budżetów inwestycyjnych związków komunalnych nieposiadających realnego pokrycia oraz polecić podwładnym organom niedopuszczania do rozpoczynania przez związki komunalne inwestycyj nie objętych budżetem.

Równocześnie zechce Pan Wojewoda zwrócić szczególną uwagę na to, aby zakupy i zamówienia związków komunalnych, wynikające z wykonywanych i zamierzonych inwestycyj były uskuteczniane w kraju, a nadto aby plan inwestycyjny, o którym wyżej mowa, był dostosowany do możliwości wykonania w kraju.

*) Wzoru nie podaje się wobec jego nieaktualności.

71.

Pismo z 7 lutego 1929 r. Nr. Apr. 1340/1 do P. P. Wojewodów w sprawie organizacji aprowizacyjnych działów w urzędach większych miast.

Koniecznym warunkiem dla osiągnięcia pomyślnych wyników w akcji ku naprawie stosunków aprowizacyjnych w większych miastach jest należyte zorganizowanie właściwych działów zarządu miejskiego.

Bardzo celowem posunięciem w tej dziedzinie byłoby skoncentrowanie kierowania wydziałami, względnie sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad przedsiębiorstwami, mającemi na celu regulowanie spraw aprowizacyjnych w mieście — w rękach jednego z wiceprezydentów (względnie ławnika).

Do odnośnych działów z reguły można zaliczyć: miejskie zakłady aprowizacyjne, rzeźnie, targowiska, hale targowe, chłodnie, zakłady zaopatrujące mieszkańców w mleko i t. p.

Proszę Pana Wojewodę o wydanie odpowiedniego zalecenia zarządom większych miast z okazji zatwierdzenia budżetu na rok 1929/30.

72.

Pismo z 8 lutego 1929 r. Nr. SS. 2672/1 P. P. Naczelnikom Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie przedkładania Państwowej Radzie Samorządowej projektów ustaw i rozporządzeń, dotyczących zakresu działania samorządu terytorjalnego.

Departament Samorządu udziela do wiadomości — z prośbą o analogiczne postępo-

wanie odnośnie do spraw (projektów legislacyjnych) opracowywanych przez Wydziały Min. Spraw Wewnętrznych.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. SS. 2672/1
Warszawa,
dnia 8 lutego 1929 r.

Odpis

Do Ministerstwa

Skarbu, Pracy i Opieki Społecznej, Robót Publicznych, Wyznań Rel. i Ośw. P., Sprawiedliwości, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Roform Rolnych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 marca 1927 r. (Monitor Polski Nr. 66, poz. 149) została powołana przy Ministrze Spraw Wewnętrznych Państwowa Rada Samorządowa, jako organ doradczy i opinjodawczy Rządu (§ 1 rozporządzenia) w sprawach samorządu terytorjalnego.

Projekty ustaw i rozporządzeń, dotyczące spraw samorządu terytorjalnego opracowywane są nietylko w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, lecz i w innych Ministerstwach. Ważnem więc jest, aby Państwowa Rada Samorządowa mogła zabrać głos w tych prawach, które dotyczą podstawowych zagadnień samorządu terytorjalnego, i należą do zakresu spraw administrowanych przez poszczególne Ministerstwa.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Samorządu) prosi o perjodyczne zawiadamianie o tematach bieżących prac legislacyjnych, dla zorjentowania się, czy w danej sprawie nie byłaby pożyteczną opinja Państwowej Rady Samorządowej.

W wypadku pozytywnym — Departament Samorządu Min. Spraw Wewn. zwróciłby się z prośbą o nadesłanie odnośnego projektu względnie też — i o zreformowanie sprawy na posiedzeniu Państwowej Rady Samorządowej.

Nadmienić należy, że poddawanie wspomnianych projektów pod obrady Państ. Rady Samorz. nie da się uskutecznić w normalnym terminie 14-dniowym, przewidzianym dla uzgadniania projektów ustawodawczych.

73.

Pismo z 12 lutego 1929 r. Nr. OJ. 160/1 do PP. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie nie dostarczania do M. S. Wewn. egzemplarzy obowiązkowych.

W związku z okólnikiem Nr. 267 z dnia 31. XII. 1928 (OJ. 123/28), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powiadamia, iż z upomnieniami w sprawie nienadesłania Ministerstwu egzemplarzy obowiązkowych druków będzie w drodze wyjątku od obowiązującej zasady zwracało się bezpośrednio do powiatowych władz administracji ogólnej. Zechce Pan Wojewoda polecić, aby takie upomnienia (wzór pisma schematycznego M. S. Wewn. w załączeniu) były załatwiane bezzwłocznie. Jednocześnie zechce Pan Wojewoda przypomnieć konieczność ścisłego stosowania się powiatowych władz adm. ogólnej do zarządzeń okólnika Nr. 267, gdyż Ministerstwo stwierdziło, iż znaczna liczba starostw (prezydentów miast) zarządzeń okólnika tego nie wykonywuje lub wykonywuje je niedokładnie.

1 zał.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
(Nr. OJ. 160)

Warszawa, dn. . . . 192 .

Do Pana

Starosty Powiatowego (Starosty Grodzkiego, Prezydenta m.)

w..........................

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, że w handlu księgarskim znajduje się książka pod tytułem..........................

....

drukowana w..........................

w drukarni..........................

....

której egzemplarza obowiązkowego Ministerstwo dotąd nie otrzymało.

Zechce Pan Starosta sprawdzić przyczynę nienadesłania tego egzemplarza obowiązkowego, zarządzić dostarczenie go do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i w razie potrzeby wystąpić o pociągnięcie drukarni do odpowiedzialności.

Za Naczelnika Wydziału

Radca Ministerjalny

74.

Pismo z 12 lutego 1929 r. Nr. OJ. 156/1 do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie polityki personalnej.

Ministerstwo przesyła Panu Wojewodzie dla wiadomości odpis okólnika Wojewody Wileńskiego, w sprawie doboru personelu urzędniczego, zwracając uwagę na prawidłowe, naogół, ujęcie zagadnień poruszonych w tym okólniku.

WILEŃSKI URZĄD
WOJEWÓDZKI
Wydział Prezydjalny
Wilno
dn. 8 stycznia 1929 r.
L. dz. 78/I

Okólnik Nr. 2/312

Do Panów Starostów i Naczelników Wydziałów i P. Dyrektora Robót Publicznych.

Nawiązując do przemówienia mego na ostatnim Zjeździe Starostów, w którem między innemi poruszyłem kwestję polityki personalnej, udzielam Panom poniższych wskazań w zakresie tej polityki, która w skutkach swych odgrywa doniosłą rolę w zagadnieniu usprawnienia państwowego aparatu administracyjnego. Jak zaznaczyłem bowiem we wspomnianem przemówieniu, dotychczasowy sposób traktowania kwestji doboru personelu urzędniczego na terenie urzędów mi podległych, pozostawia wiele do życzenia i wymaga rewizji pod kątem wytyczenia zasad postępowania oraz odpowiedniego uzgodnienia działań czynników powołanych.

I. Pomyślne rozwiązanie kwestji doboru urzędników utrudnione jest wskutek mało zachęcających warunków materjalnych państwowej służby administracyjnej. Strona materjalna tej służby powoduje:

1) niedostateczną frekwencję kandydatów z odpowiednim cenzusem naukowym na stanowiska I kategorji przy równoczesnym nadmiarze ich na stanowiska kategoryj niższych;

2) traktowanie tej służby jako tymczasowego zatrudnienia w charakterze odskoczni do wyszukania bardziej intratnej pracy;

3) porzucanie jej przy odpowiedniej sposobności przez jednostki bardziej wykwalifikowane i rzutkie.

Celowe przeciwdziałanie takiemu stanowi rzeczy powinno być stale na uwadze osób zajmujących stanowiska kierownicze w administracji państwowej, jako czynników bezpośrednio zainteresowanych w ulepszeniu aparatu administracyjnego.

Poza głównym szkopułem jakim jest niskie uposażenie urzędników stwierdzić należy istnienie innych czynników, wpływających ujemnie na sprawę doboru personelu, a usunięcie których jest w sferze możliwości lokalnych.

Pomijając przeto stronę materjalną, uregulowanie której należy do władz centralnych w zakresie ogólno-państwowym, obowiązkiem Panów w dziedzinie stosunków personalnych jest łagodzić ujemne strony służby administracyjnej, w miarę możności czyniąc zadość słusznym potrzebom swych podwładnych i usuwając wszystko to co może wartość tej służby w ich oczach obniżyć i do niej zniechęcić.

II. Nader często daje się zauważyć brak należytej pieczy nad dopuszczonymi do praktyki kandydatami do służby administracyjnej ze strony PP. Naczelników Wydziałów i PP. Starostów w kierunku systematycznego szkolenia praktykantów przez stopniowe zatrudnianie ich we wszystkich ważniejszych działach służby, jak również kierunku badania ich uzdolnień i zamiłowań w zakresie poszczególnych działów.

Częstokroć ma miejsce zatrudnianie praktykantów w ciągu całego okresu trwania praktyki wyłącznie w jednym referacie bez umożliwienia im praktycznego zapoznania się z innemi działami, lub — co gorsza — poruczanie im przytem jedynie niektórych czynności szablonowych, skutkiem czego praktykant nie jest w stanie zaznajomić się z całokształtem prac nawet jednego referatu.

Taki sposób zatrudniania praktykantów, szczególnie jeżeli chodzi o osoby z wykształceniem prawniczem, chybia celu, jakiem winno być możliwie wszechstronne zaznajomienie się praktyczne z całokształtem urzędowania, oraz pozbawia zwierzchności możności należytego zorjentowania się co do przydatności służbowej kandydata, nadto zniechęcająco usposabia tych ostatnich do pracy.

Praktykantów należy zatrudniać w ten sposób, by w okresie swej praktyki stopniowo mogli się zapoznać ze wszystkiemi działami służby w zakresie odpowiadającym kategorji, do której praktykant należy, a więc: praktykanci III kategorji — z wszelkiego rodzaju manipulacjami w ramach instrukcji kancelaryjnej, praktykanci II kategorji — z temiż manipulacjami oraz z pracą podreferendarską w poszczególnych referatach, praktykanci zaś I kategorji — z całokształtem urzędowania, przechodząc stopniowo od manipulacyj kancelaryjnych do pracy podreferendarskiej, a następnie referendarskiej.

III. Ze względu na odczuwaną potrzebę posiadania należycie wyszkolonych sił referendarskich i podreferendarskich specjalna uwaga Panów winna być zwrócona na racjonalne szkolenie i postępy w służbie ze strony praktykantów I i II kategorji.

Co do wyników praktycznego ich szkolenia będą Panowie składali w pewnych odstępach czasu relację pisemną o poszczególnych praktykantach na żądanie Wydziału Prezydjalnego podległego mi Urzędu.

IV. W stosunku zarówno do praktykantów jak i nowozaangażowanych pracowników kontraktowych, odpowiadających I względnie II kategorji, należy mieć na względzie konieczność jaknajszybszego zorjentowania się co do przydatności ich wogóle do służby administracyjnej.

W wypadkach negatywnych należy niezwłocznie występować z wnioskami o rozwiązanie stosunku służbowego, mając na względzie jedynie dobro służby, nie zaś fałszywie zrozumiany interes danego osobnika.

V. W stosunku do personelu, posiadającego nominacje na stanowiska urzędnicze, należy mieć na względzie przedewszystkiem sprawiedliwą i rzeczową ocenę przydatności służbowej poszczególnych urzędników przy jaknajbardziej celowem wyzyskaniu ich wiedzy i uzdolnień oraz przy możliwie równem i sprawiedliwem obciążeniu ich pracą.

Niejednokrotnie notowane są wypadki rażącej sprzeczności pomiędzy opisaniami kwalifikacyjnemi poszczególnych urzędników a relacjami ustnemi zwierzchników o tychże osobach, co wypływa albo z braku cywilnej odwagi ze strony odnośnych zwierzchników, gdy zachodzi potrzeba utrwalenia swej istotnej opinji na piśmie, albo też wskutek powodowania się sentymentem lub interesem osobistym danego urzędnika, nie zaś względami rzeczowemi, jakiemi są interes Państwa i dobro służby.

Uprzedzam, iż na przyszłość wypadków takich nie będę tolerował i będę zmuszony wyciągać odpowiednie konsekwencje w stosunku do właściwych zwierzchników.

75.

Pismo z 13 lutego 1929 roku Nr. OB. 2249 do P. P. Wojewodów w sprawie ułatwień przy konwersji pożyczek państwowych.

do wiadomości i wydania stosownych zarządzeń starostwom, o ile na terenie województwa dokonywały one sprzedaży wymienionych w piśmie Min. Skarbu pożyczek państwowych.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. II. 6371/2
Warszawa,
dnia 30 stycznia 1929 r.

Odpis

Okólnik

Do wszystkich Izb Skarbowych

Łącznie z uchwaleniem ustawy o ponownem przedłużeniu (do dnia 31 grudnia 1929 r.) terminu przerachowania i konwersji zobowiązań Skarbu z tytułu pożyczek państwowych z lat 1918 i 1920, Sejm na posiedzeniu z dnia 30-go listopada 1928 roku uchwalił następującą rezolucję:

„Sejm wzywa Rząd do wydania zarządzeń, aby urzędy skarbowe oraz instytucje, które dokonywały sprzedaży lub przyjęcia zapisów pożyczek na rachunek Skarbu Państwa, czyniły wszelkie możliwe ułatwienia przy wydawaniu zaświadczeń o nabyciu asygnat i obligacyj przez pierwotnych nabywców celem ułatwienia konwersji i wyższego przerachowania przez Urząd Pożyczek Państwowych“.

W związku z powyższą rezolucją sejmową poleca się izbom bezzwłocznie wydać stosowne zarządzenia, aby podwładne urzędy i Kasy Skarbowe, które prowadziły sprzedaż asygnat Skarbu z r. 1918 i 5% długo i krótko terminowych pożyczek państwowych z r. 1920, tudzież ich konwersję na 5% pożyczkę konwersyjną z roku 1924, na żądanie osób zainteresowanych wydawały im potrzebne zaświadczenia nabycia lub konwersji, kierując się przytem intencją cytowanej uchwały sejmowej.

W wypadkach gdy urzędy lub kasy skarbowe dokumenty, odnoszące się do sprzedaży lub konwersji tych pożyczek przekazały już izbom bądź też Urzędowi Pożyczek Państwowych lub Ministerstwu zgłoszenia petentów mimo to winny być przyjęte i skierowane do załatwienia bezzwłocznie pod tym adresem, dokąd dokumenty te były przekazane. W wypadkach, gdy dokumenty dotyczące do sprzedaży lub konwersji pożyczek państwowych znajdują się w Izbach, Izby winny poczynić usilne starania, aby zgłoszenia petentów, wpływające bezpośrednio lub za pośrednictwem kas skarbowych mogły być bezzwłocznie załatwione.

Minister Skarbu
(—) G. Czechowicz

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. II. 6371/2
Warszawa,
dnia 31 stycznia 1929 r.

Ministerstwu Spraw Wewnętrznych w miejscu

przesyła się do wiadomości.

Zarazem Ministerstwo Skarbu prosi o wydanie analogicznych zarządzeń w drodze okólnika urzędom wojewódzkim z uwagi na to, że sprzedaż pożyczek państwowych z lat 1918-1920 dokonywana była również za pośrednictwem starostw.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.